

407

7-53

185

2198
279-46

12002

2010

224
Պ-ԲԲԶ

428

407 mg

431

Ա. Ռ. Ա. Ջ. Ի. Ն. Գ. Ի. Բ. Բ.

279-ՊԷ

ԳԱՂԻԱՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏԱ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԱՑ

1002
1901

Հ. Մ. ԼԱՐՍԱՅԻՆ ԳՐԱԳՐԱՆ
С. С. П. А. Ц. Ф. И. Ч. Я. В. Б. Г. Д. Е. З. И. К. Л. М. Н. О. П. Р. С. Т. У. Ф. Х. Ц. Ч. Ш. Щ. Ъ. Ы. Э. Ю. Я.
7/11 1922
ՎԱՅԱԿ ԻՋՄԵՆԻ ԱՎԵՐԻՍՏԻ
ВИАГРА, МАСНИЦА
* ԳՐԱ ԳՐԱԳՐԱՅԻՆ ԲԻՅՈՒԿՈՒԹՅԱՆ *

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԿՍ

Տ ՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԻՆԵԱՆ
(Սրաւեան)

1885

12415

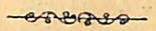
ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐԲ

ԳԱՂԻԱՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ս. ՄԱՍՆ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԳ

1. La lecture.

La lecture (լա ւէրէւր), ընթերցումը.	Genoux (ճէնու), ծունկեր.
Charles (Շարլէ), Կարոլոս.	Je vais (ժը վէ), կ'երթամ.
Venez (վէնէ), եկէ՛ք, եկու՛ք.	Vous (վու), ձեզ, քեզ.
Vous asseoir (վու ասուսու), նստել.	Montrer (մոշրէ), ցուցնել, սովորեցնել.
Sur (սիւր), վրայ.	Je vais vous montrer (ժը վէ վու մոշրէ), հիմայ սխաի ցուցնեմ (սովորեցընեմ) ձեզ.
Cette (սէր), այս.	
Petite (բէրէր), սլզտիկ.	
Chaise (շէշ), աթոռ.	
Qui (կի), որ. est (է), է.	Lire (լիւր), կարգաւ.
A mes pieds (ա մէ բէէ), իմ ոտիցս առջեւ.	Vos (վո), ձեր, քու. lettres (լէտրէ), գրեր.
Bon (բոն), բարի, լաւ.	Quel! (տէլ), հնչ.
Posez (բոշէ), դրէ՛ք.	Plaisir (բլէշիւր), հաճոյք.
Ce livre (սէ ւիւրէ), այս գիրքը.	Savoir (սավու), գիտնալ.
	Tout (տու), բոլորովին.
	Seul (սէու), միակ.

Vous serez (վաւսում), գուցէ
պիտի ըլլաք.
Bien (բարի), շատ. content
(տոբարի), գոհ.
A votre tour (ա ձերնէն շատ)
ձեր կարգին, քու կար-
գիդ, գուցէ ալ, գուցէ ալ.
Quand (գոյն), երբ
Vous saurez (վաւսում),
պիտի գիտնաք, գիտնաս.

Vous trouverez (վաւսում)
ձերնէն, պիտի գտնաք,
գտնաս.
Dans (տեղ), մէջ. plusieurs
(բազում), մէկէ աւելի,
շատ.
Jolies (խոյն), աղբուր. his-
toires (խոյն), պատ-
մութիւններ.

Charles, venez vous asseoir sur cette
petite chaise qui est à mes pieds. — Bon.
Posez ce livre sur mes genoux. Je vais
vous montrer à lire vos lettres. Quel
plaisir de savoir lire tout seul! Vous
serez bien content à votre tour quand
vous saurez lire. Vous trouverez dans vos
livres plusieurs jolies histoires.

2. Suite.

Suite (տեւոր), շարունակ-
կութիւն.
Apprenez (աւսում), սով-
որեցէք.
Vite (վար), շուտ.
Vous apprendrez (վաւսում)
աւսուցիչ պիտի սովորիք.

Les plus jolies choses (վ)
բազում խոյն շուր), ամէնէն
աղբուր բաները.
Du monde (տեւոր), աշ-
խարհի.
On (տեւ) մէկը, մարդը.
Trouve (տեսնում), կը գտնէ.

Très (տեւոր), յոյժ, շատ.
Curieuses (խոյն), հե-
տաքքքքաւան.
Y (է), հոն, անոնց մէջ.
Apprend (աւսում), կ'ու-
սանի.
Agréable (աւրեւան), հա-
ճելի.
Papa (բաբա), հայր, հայրիկ
Maman (մամա), մայր, մայ-
րիկ.
Lit (լի), կը կարդայ.
Tout le monde (տեւոր), ամէն
մարդ.
Et (է), եւ. je lis (էլ լի),
կը կարդամ.
Moi (մոյ), ես. même (մէմ)
խօսի, նոյն.
Amuse (աւսում), կ'ըրօցնէ.

Instruit (խոյն), կը հրա-
հանգէ.
Vous parlez (վաւսում),
գուցէ կը խօսիք.
Fort (ֆոր), խիստ, յոյժ.
Etes (էտ), էք.
Un (էն), մէկ, մը. garçon
(կարտի), մանչ.
Mettez-vous (մէտէ վաւ), նըս-
տեցէք.
Près (բր), մօտ. table
(տապլ), սեղան.
Approchez (աւսում), մօտե-
ցուցէք.
Tabouret (տապուր), աթո-
ռակ.
Otez (տէտ), հանցէք.
Chapeau (չափո), գլխարկ.

Apprenez bien vite à lire. Quand
vous saurez lire, vous apprendrez les
plus jolies choses du monde. On trouve
dans les livres des histoires très-curieuses.
On y apprend des choses très-agréables.
Votre papa lit, votre maman lit, tout le
monde lit, et je lis moi-même. La lecture
amuse et instruit.

Vous parlez fort bien, vous êtes un

joli garçon. Mettez-vous près de la petite table. Approchez votre petit tabouret. Otez votre chapeau.

3. Les mains et les bras.

Les mains (լէ՛սի), ձեռքերը
 Bras (սրս), բարձուկ, բարձուկներ.
 Combien (+՞նչի՞նչ)? ո՞րչափ
 Avez-vous (ա՞յլ ի՞նչ)? ունի՞ք.
 Deux (երեք), երկու.
 Aussi (օ՞չ), նաեւ.
 Doigts (դո՞ւս), մատներ.
 Chaque (չա՞փ), ամէն մէկ
 Comptons (+՞նչի՞րօ՞ն), համրենք
 Trois (երեքս), չորեք.
 Quatre (+ա՞րբ), չորս.
 Cinq (հինգ), հինգ.
 Voyons (վա՞յնչի՞նչ), տեսնենք
 L'autre (լ'օրբ), միւսը.
 Plus (բի՞ւ), աւելի.
 Gros (կո՞ւ), խոշոր.

Que (+ք), քան թէ.
 Se nomme (սը նօմ), կ'անուանի.
 Pouce (բո՞ւս), բոյթ, մեծ մաս.
 out (ու՞տ), ծայր.
 Ongle (օնի՞ւղ), եղունգ.
 Que voici (+ք ի՞նչս), որ ահաւաստիկ, սա.
 Droite (դրօ՞ւս), աջ.
 Gauche (կօ՞ւ), ձախ.
 Au-dessus (օրբսի՞ն), վերեւը
 Epaulé (էթօ՞ւ), ուս.
 Se joint (սը շոյնչի՞ն), կը կըցուի.
 Corps (+օր), մարմին.
 Voilà (վո՞յա), ահաւաղիկ.

Charles, combien avez-vous de mains? Une, deux. Vous avez aussi deux pieds. Combien avez-vous de doigts à chaque main? Comptons : Un, deux, trois, quatre, cinq. Vous avez cinq doigts à cette

մեծ ավայելչութիւն.
 Jardins (ժարտի՞ն), պարտէզք.
 L'été (լէ՛տէ), ամառը.
 Couvre (գո՞ւրջ), կը ծածկէ
 De fruits (դը ֆրու՞տ), պլատուղներով.
 Rafrâchissants (րաֆրա՞շիչ), զովորար.
 Plaines (բլէ՛ն), դաշտք.

D'épis (օ՞րէքի), հասկերով.
 Dorés (դօրէ՛տ), ոսկեղօծ.
 Riche (րի՛շ), հարուստ.
 Promettent (բրօ՞ւսեր), կը խոստանան.
 Abondante (ապօնի՞ր), աւասա.
 Nourriture (նուրի՞ւր), սնունդ.

Chaque saison a ses avantages. Le printemps réjouit la vue par la fraîche verdure des prairies et la magnificence des jardins. L'été couvre les arbres de fruits rafraîchissants et les plaines d'épis dorés qui promettent au riche et au pauvre une abondante nourriture.

7. L'automne et l'hiver.

Automne (օրօ՞ն), աշուն.
 Hiver (ի՞վէր), ձմեռ.
 En automne (ան օրօ՞ն), աշնան մէջ.
 Cueille (գի՞շ), կը քաղէ.
 Doux (դո՞ւս), քաղցր.
 Raisin (րե՞շի՞ն), խաղող.
 Pommes (բօ՞ւ), խնձորներ.

Poires (բո՞ւս), տանձեր.
 Noix (նո՞ւս), ընկոյզ, ընկոյզներ.
 Champs (չա՞ն), դաշտեր.
 Surtout (սի՞րս), մասաւանդ.
 Pommes de terre (բօ՞ւ դը րե՞ւ), դեղձնախնձորներ.

Nature (նարին), բնութիւն	Après (աքուտ), յետ, ետքը.
Repos (բնի), հանգիստ.	Vient (վեկ), կուգայ.
Image (իմիջ), պատկեր.	Comme (գոգ), ինչպէս.
Sommeil (սօն), քուն.	Tombe (դօն), գերեզման.
Mort (մոտ), մահ.	Résurrection (նեղեւոտեան), յարութիւն.
Mais (մէ), բայց.	Vie (վե), կեանք.
Aussi (օտ), նաեւ.	Eternelle (եդեւանել), յաւիտեանական.
Espérance (էսբէրան), յոյս.	
Car (գար), զանգի.	

En automne on cueille le doux raisin, les pommes, les poires, les noix, les fruits des champs et surtout les pommes de terre. L'hiver est pour la nature la saison du repos. C'est l'image du sommeil et de la mort, mais aussi de l'espérance; car après l'hiver vient le printemps, comme après la tombe vient la résurrection et la vie éternelle.

8. Les enfants.

Enfants (անճոն), աղայք.	ինծի.
Jésus (ճէսուս), Յիսուս	Etant (էդան), ըլլալով.
A dit (ա քի), րսաւ.	Venus (վեն), եկած.
Laissez (լէտ), թողէք.	Embrassa (անպրատա), գըր- կեց.
Venir (վեն), գալ.	Puis (բիւ), յետոյ.
A moi (ա մո), առիս,	

Étendis (էդանի), տարածեց.	Ressemblent (նեանիւն), կը նմանին.
Béni (բենի), օրհնեց.	C'est-à-dire (էտէ-դէ-մո-դէ-մո), այսինքն.
Royaume (րոյաւեոտ), թագաւորութիւն.	Purs (բիւ), մաքուր.
Cieux (քիւ), երկինք.	Vertueux (վեդեւանել), առաքինի.
Ceux (քու), անոնք.	Innocence (ինոսան), անմեղութիւն.
Leur (լէու), անոնց.	

Jésus a dit: Laissez les petits enfants venir à moi. Et les enfants étant venus, il les embrassa; puis il étendit les mains et les bénit. Et il dit: « Le royaume des cieux est pour ceux qui leur ressemblent. » C'est-à-dire: Le royaume des cieux est pour ceux qui sont bons, pour ceux qui sont purs et vertueux. Le royaume des cieux est pour ceux qui ont l'innocence du cœur.

9. La femme et la poule.

Femme (ֆեմ), կին.	Oeuf (էօֆ), հաւկիթ, ճու.
Poule (բու), հաւ.	Obtenir (օպտեն), ստանալ.
Avait (աւէ), ունէր.	Engraissa (անգրատա), գիր- ցուց.
Pondait (բօնէ), կ'ածէր.	Engraissée (անգրատեալ), գիրցած.
Tous (դոս), ամէն.	Ne plus (նէ-լէ), ոչ եւս.
Jours (ճուր), օրեր.	

Pondit (բօղորէ), ածեց.
Ignorance (էնէօրանչ), ազի-
տութիւն.

Gâte (կար), կ'ապականէ,
կ'աւրէ.

Une femme avait une poule qui pondait tous les jours un œuf. Dans l'espérance d'obtenir deux ou trois œufs (էօ) chaque jour, elle engraisa l'oiseau. Mais la poule engraisée ne pondit plus. L'ignorance gâte tout.

10. Prière d'école.

Prière (բարեկեր), աղօթք.
Ecole (էթօլ), դպրոց.
D'école դպրոցի, դպրոցա-
կան.
Seigneur (սէնյէօր), Տէր.
Bénis (պէնի), օրհնէ.
Ouvrage (աշխատ), գործ.
Doit (պոտ), պարտի.
Remplir (սանիքիեր), լնու.
Qui doit remplir, որ պիտի
լնու.
Daigne (պէնիք), հաճէ. y
(է), հոն, անոր մէջ.
Gage (կտ), գրաւական.
Sincère (սէնյէօր), անկեղծ.

Amour (ասոհ), սէր.
Sans (սան), առանց. sans
toi, առանց քեզ.
Faiblesse (ֆէպլէս), տկա-
րութիւն.
Travail (տրավայլ), աշխա-
տութիւն.
Vain (վէն), ունայն.
Dirige (տիրիքի), ուղղէ, ա-
ռաջնորդէ.
Sans cesse (սանյ սէս), ան-
դադար.
Esprit (էսպրի), միտք.
Dirige-moi le cœur.
ուղղէ սիրտս եւն.

Seigneur! bénis l'ouvrage,
Qui doit remplir ce jour,
Et daigne y voir un gage,
De mon sincère amour.

Sans toi, dans ma faiblesse,
Tout mon travail est vain;
Dirige-moi sans cesse
Le cœur, l'esprit, la main.

11. Le mois de mai.

Mois (մոս), ամիս.
Mai (մէ), մայիս.
Oh! (օ), ահ, ոհ.
Oh! le joli mois que le mois
de mai, ոհ, մայիս ա-
միսն ինչ գեղեցիկ ամիս է.
Beau (պօ), գեղեցիկ.
Année (անէ), տարի.
Il fait (էլ ֆէ) կ'ընէ.
Ne... pas (նէ... ֆաս), ոչ, չ.
Froid (ֆրոս), ցուրտ. [չէ
Il ne fait pas froid, ողջ ցուրտ
Encore (անիքօր), տակաւին.
Chaud (շօ), տաք.
Soleil (սօլէյլ), արեգակ.
Se lève (սէլէվ), կ'եւնէ, կը
ծագի.

De bonne heure (բոն օրի
էօր), կանուխ.
Papillons (ֆաֆիլէօն), թի-
թեռնիկներ.
Voltigent (վօլտիժ), կը թռ-
չըտին.
Fleurs (ֆլօր), ծաղկուք.
Allons (ալօն), երթանք.
Nous (նոս) մենք, մեզ,
գլեզ.
Promener (ֆրօմենէ), պը-
տըացնել.
Allons nous promener, եր-
թանք պտտիլ.
Aubépine (օպէֆին), սպի-
տակ դժնիկ.
En fleurs, ծաղկած.

Marchons (մարշի), քալենք
 Le long (լոնջ), երկայնութեանը.
 Haie (հէ), ցանկ.
 Respirer (ռէսփիրէ), շնչել.
 Parfum (փարֆում), անուշահոտութիւն.
 Jonquilles (յոնկիլ), ազնիւ նարգէսք.
 Roses (րօզ), վարդք.

Jasmin (յասմին), յամսիկ.
 Quoi (կուօ), ինչ.
 Faire (ֆէր), ընել.
 Bouquet (պուքէ), փունջ.
 Nous avons de quoi faire un joli bouquet, գեղեցիկ փունջ մը կազմելու համար սկսեք եղածն ունինք.

Oh! le joli mois que le mois de moi!
 C'est le plus beau de l'année. Il ne fait pas froid, et il ne fait pas encore trop chaud. Le soleil se lève de bonne heure. Les jolis papillons voltigent sur les fleurs. Allons nous promener dans les champs; l'aubépine est en fleurs. Marchons le long de la haie pour respirer son parfum.

Voilà des jonquilles, des roses, du jasmin. Nous avons de quoi faire un joli bouquet.

12. La Désobéissance.

Désobéissance (դէզօբէյսանս), անհնազանդութիւն.
 Antoinette (անտուանէտ),

Անդուանէտ.
 A désobéi (ա դէզօբէյ), անհնազանդ գտնուեցաւ.

Lui (լի), անոր.
 Défendu (դէֆանդիւ), արգելած.
 Il lui avait défendu, անոր արգելած էր.
 S'approcher (ս'ափրօշէ), մօտենալ.
 Feu (ֆէ), կրակ.
 Voulu (վու), ուզած.
 A voulu (ա վու), ուզեց.
 Remuer (րէմուէ), խառնել.
 Tisons (տիզօն), խանձողներ
 Avec (ակէ), . . . ուղ (գործ).
 Pincettes (փինսէտ), ունելի.
 A pris (ա փրի), առաւ.
 Manche (մանչ), թեղանիք.
 Le feu a pris à sa manche.

Թեղանիքը բռնկեցաւ.
 En l'éteignant (անլէյտանչ), զայն մարելու առեւն.
 Brûlé (պրիլէ), սյրած.
 Elle s'est brûlé trois doigts եւ, . . . երեք մատներն այրեց.
 Pleurait (փլէուրէ), կուլար.
 Larmes (լարմ), արցունք . . . à chaudes larmes, ջերմ արցունքներով.
 Trop (տրօ), չափազանց, կարի.
 Tard (տարմ), ուշ.
 Aujourd'hui (օյուրդի), այսօր.
 Malade (մալադ), հիւանդ.

1002
 1001

Antoinette a désobéi à son papa. Il lui avait défendu de s'approcher du feu. Elle a voulu remuer les tisons avec les pincettes. Le feu a pris à sa manche, et, en l'éteignant, elle s'est brûlé trois doigts de la main droite. — Elle pleurait à chaudes larmes: il était trop tard. Aujourd'hui elle est très-malade.

13. La pluie.

Pluie (բիւն), անձրև.	Fait courir, կը վազցնէ.
Rentrons (հարգում), դառնանք, մտնենք.	Cacher (քուլ), ծածկել.
Logis (լոճի), բնակարան, տուն.	Ils vont nous cacher, հիմա մենք պիտի ծածկեն.
Il va (էլ էւ), կ'երթայ.	Il reste (էլ հար), կը մնայ.
Bientôt (պիտիտո), ընդ հուսի	Un peu (էօն քէօ), քիչ մը.
Pleuvoir (բլէօվում), անձրևել.	Ciel (սիէլ), երկինք.
Il va pleuvoir, հիմա պիտի անձրևէ.	Bleu (պլէօ), կասկոյտ.
Des nuages (տէնիւմ), ամպերէն.	Du tout (տէ-տո), բնաւ.
Epais (էքէ), թանձր.	Presque (քէ-քէ), գրեթէ.
Comme (գօ)! ի նչպէս.	Noir (նում), սև, մութ.
Vent (վն), հողմ.	Il fait presque noir, գրեթէ մութ է.
Courir (գում), վազել.	Nuit (նիւն), գիշեր.
	Commence (գօմն), կ'սկսի.
	Gouttes (կոտ), կաթիլք.
	Larges (լարճ), խոշոր.

Charles, rentrons au logis. Il va bientôt pleuvoir.

La pluie nous vient des nuages.

Les nuages sont bien épais.

Comme le vent les fait courir!

Ils vont nous cacher le soleil.

Il reste encore un peu de ciel bleu.

Il n'en reste plus du tout.

Il fait presque noir comme dans la nuit. La pluie commence. Comme les gouttes sont larges!

14. La renoncule et l'œillet.

Renoncule (րենկիւլ), հրանուկ.	Peut (քէօ), կրնայ.
Oeillet (էյլէ), շահոքրամ.	Ne... que (նէ... գէ), միայն
Se trouva (սէ-տրուվա), գտնուեցաւ.	Gagner (կնէ), շահիլ.
Réunie (րէնիւ), միացեալ.	Compagnie (գօնիւն), ընկերութիւն.
Eut (էւ), ունեցաւ.	On ne peut que gagner en bonne compagnie, լաւ ընկերութենէ բարիք միայն կ'ստանայ մարդ.
Le lendemain (լէ-լանյոմն), հետեւեալ օրը.	

La Renoncule un jour dans un bouquet
Avec l'œillet se trouva réunie :
Elle eut le lendemain le parfum de l'œillet.
On ne peut que gagner en bonne compagnie.

15. La prière.

Priez (քիէ), աղօթեցէք.	Avec attention, ուշադրութեամբ.
Attention (ատտենտիօն), շաղորդիւն.	Amis (ամի), բարեկամք.

Remerciez (բաճարել), շը- նորհակալ եղիք .	Procurer (բռնիչել), հայ- թայթել .
Mère (մայր), մայր .	Ce qui (սը ինչ), ինչ որ .
Remplacer (հանրել), հո- խանակել .	Nécessaire (նեկար), կա- րեւոր .
Auprès (օքր), քովը .	Puis (քիչ), յետոյ .
Si (սի), այնքան .	Belles (պեղ), գեղեցիկ .
Grand (կարգ), մեծ .	Réjouir (հեշտել), ուրա- խացնել, հրճուեցնել .
Besoin (պէշտել), պէտք .	Yeux (էտ), աչք .
Être (էր), ըլլալ .	Oubliez (հոյլել), մոռցէք .
Protégés (բարեխօս), պաշտ- պանուած .	Jamais (ժամ), երբեք .
D'être protégés, պաշտ- պանուելու .	N'oubliez jamais, մի մոռ- նաք երբեք .
Père (բէր), հայր .	

Priez avec attention, mes petits amis.
Remerciez Dieu qui vous a donné une
mère pour le remplacer auprès de vous,
qui avez si grand besoin d'être protégés.
Il vous a aussi donné un père pour vous
procurer tout ce qui est nécessaire à la
vie; puis de belles fleurs pour vous ré-
jouir les yeux et un beau soleil qui leur
donne le parfum. N'oubliez jamais que
Dieu bénit le petit enfant qui fait bien
sa prière.

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԳ

ԲԱՐՈՅՍԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱՎԷՊԻ, ԱՌԱԿԻ, ԻՐԱԳԻՏՍՈՒԿԱՆ
ԴՍՍԻ, ԻՐԱՏԻ, ԵՒԱՅԼՆ .

ԾԱՆՕԹ . — Այս մասն սկսող աշակերտք պէտք է որ օժան-
դակ ու կանոնաւոր բայերն, յոգնակիի եւ իզականի կազմու-
թիւնը, յաճախ գործածուած դերանուններն ու նախադրուածները
փոքր ի շատէ զիցած ըլլան կամ ի հարկին բացատրէ դասատան-
հոս մենք միայն զոյականաց եզակին, ածականաց արականն ու
կանոնաւոր բայից աներեւոյթը կը դնենք, եւ ի ստորեւ կը մեկ-
նենք դժուարիմաց մասերն կամ ինչ որ կարելի նոյնուձեամբ
հայերէնի դարձնել :

16. Dieu nous voit.

la terre, երկիրը .	pousser, բուսնել, բողբոջել .
le fruit, պտուղը .	mûrir, հասուննալ .
le tonnerre, որոտումը .	gronder, գողալ, որոտալ .
l'éclair (ար.), փայլակը .	briller, փայլել .
l'oreille (է.), ականջը .	verrait-il? (voir), պիտի տեսնէ՞ր .
le mal, չարիքը .	entendre, լսել .
l'obscurité (է.), մթութիւնը .	nous faisons (faire), կ'ընեմք .
le méchant, չարը .	dérober, գողնալ, ծածկել .
le silence, լռութիւնը .	fuit (fuir), կը փախչի .
caché, ծածկեալ, թաքուն .	où ira-t-il (aller), ո՞ւր պիտի երթայ .
présent, ներկայ .	derrière, ետին, autour, շուրջ .
nous voyons (voir), կը տեսնեք .	à côté, քովը .
voit (voir), կը տեսնի .	ainsi, այսպէս .
se cacher, ծածկուիլ, թաքչիլ .	cependant, սակայն .
éclairer, լուսաւորել .	

Nous ne voyons pas Dieu, mais Dieu nous
voit.

Quand le soleil se cache derrière un nuage, nous ne le voyons pas, cependant il nous éclaire.

Ainsi Dieu est caché, mais il est présent.

Dieu est partout: il est dans le ciel, il est sur la terre;

Il est dans la fleur qui pousse, dans le fruit qui mûrit;

Il est dans le tonnerre qui gronde et dans l'éclair qui brille;

Il est avec nous, autour de nous, à côté de nous.

Comment Dieu ne nous verrait-il pas, lui qui nous a donné des yeux pour voir?

Comment ne nous entendrait-il pas, lui qui a fait nos oreilles pour entendre?

Quand nous faisons le bien, Dieu nous voit; il nous voit quand nous faisons le mal.

Il n'est pas de nuit¹ qui nous dérobe à ses yeux², pas d'obscurité³ qui nous cache à lui⁴.

Le méchant fuit, mais où ira-t-il où Dieu ne soit pas?

Le méchant fait silence⁵; mais Dieu l'entend.

17. Le charbonnier.

le fond, *խորը*.

la forêt, *անտառը*.

la cabane, *խրճիթը*.

le feuillage, *տերևները*.

1 Չկայ գիշեր. 2 իւր աչքերէն. 3 չիբ մթուփիւն. 4 տնկէ, ի նմանէ. 5 կը լռէ:

le charbonnier, *ածխագործը*.

le morceau, *կտորը*.

le bois, *փայտը*.

le tas, *դէղը*.

la sorte, *տեսակը*.

la cheminée, *վառարանը. ծխանը*.

la terre, *հողը*.

la montagne, *լեռը*.

la fumée, *ծուխը*.

le volcan, *հրաբուխը*.

la cendre, *մոխիրը*.

plusieurs, *մէկէ աւելի, շատ*.

il y a, *կայ*.

habiter, *բնակիլ*.

demander, *հարցնիլ*.

regarder, *նայիլ*.

couper, *կտրիլ*.

entasser, *դիզել*.

recouvrir, *ծածկել, պատել*.

mettre, *դնել. mis, դրուած*.

s'échapper, *փախիլ, դուրս ել*.

նել.

ferait (faire), *պետի ընէր*.

sous, *տակը*.

là, *հն. au milieu, մէջտեղը*.

par en haut, *վերէն, վերի կողմէն*.

Au fond de la forêt il y a une petite cabane cachée sous le feuillage: c'est là qu'habite¹ le charbonnier. Le voilà au travail², le charbonnier aux mains noires³; demandons-lui ce qu'il va faire⁴.

LE CHARBONNIER. — «Regardez ces morceaux de bois que j'ai coupés dans la forêt⁵: je les entasse, je les recouvre de terre, et au milieu du tas, dans cette sorte de cheminée⁶, je vais mettre le feu⁷.»

Voilà le feu mis⁸: la montagne de bois commence à brûler lentement, et nous voyons la fumée s'échapper⁹ par en haut comme d'un petit volcan.

1 Հոն կը բնակի. 2 le voilà au travail, ահա կ'աշխատի նա. 3 սև ձեռքերով, սև ձեռքեր ունեցող. 4 ընկիցը, ինչ որ հիմայ պետի ընէ. 5 անտառէն. 6 այս տեսակ մը ծխանէն. 7 mettre le feu, բռնկցնիլ. 8 ահա բռնկեցաւ. 9 կը տեսնենք ծուխն դուրս ելնիլ իմ կը տեսնենք որ ծուխը դուրս կ'ելնէ:

Le bois est en feu¹, et il va brûler² ainsi pendant plusieurs jours³; mais si le bois brûlait trop, cela ne ferait que des cendres⁴.

18. Suite du charbonnier.

le métier, *արհեստը*.
la meule, *շեղջը*.
le temps, *ժամանակը*.
la branche, *ճիւղը*.
l'aliment, *սնունդը*.
le bouillon, *պղպջակը*.
le vase, *ամանը*.
la cuisine, *խոհանոցը*.
l'air, *օդը*.
tranquille, *հանդարտ*.
blanc, *սպիտակ*.

gros, *խոշոր*.
sait (savoir), *գիտէ*.
surveiller, *հսկել*.
éteignons (éteindre), *մարեմք*.
éteint, *մարած*.
démolir, *քակել, կործանել*.
devenu (devenir), *եղած*.
chauffer, *տաքցնել*.
cuire, *եփիլ, faire cuire, եփել*.
fera cuire, *պիտի եփէ*.
travailler, *աշխատիլ*.

Soyez tranquilles: le charbonnier sait son métier. Il surveille sa meule nuit et jour⁵; quand il en sera temps⁶, il dira: « Eteignons le feu. »

Le feu éteint⁷, le charbonnier démolit le tas; les branches de bois blanc sont devenues le noir charbon qui chauffera nos aliments et les fera cuire à gros bouillons⁸ dans les vases de la cuisine.

1 Փայտը բորբոքած է. 2 պիտի այրի. 3 շատ օրեր. 4 cela ne ferait que des cendres, միայն մոխիր պիտի յառաջ գար. 5 գիշեր և ցերեկ. 6 երբ ժամանակը գայ. 7 կրակին մարելէն վերջը, երբ կրակը մարի. 8 à gros bouillons, խոշոր պղպջակներ հանելով, մեծածայն պղպջակով:

C'est ainsi que le charbonnier, pour faire e charbon de bois, travaille au grand soleil et au grand air¹ de la forêt.

19. Contente de peu².

la grand'mère, *հանին*.
la persienne, *վանդակափեղկը*.
le rideau, *վարագոյրը*.
la fenêtre, *պատուհանը*.
le mur, *պատը*.
le fauteuil, *թիկնաթոռը*.
l'ombre (էփ.), *ստուերը*.
la porte, *դուռը*.
la pièce de blé, *ցորենի արտը*.
la vigne, *սյգին, որթը*.
l'eau (էփ.) *ջուրը, վտակը, լճակը*.
le bois, *անտառը*.
la chambre, *սենեակը*.
la couleur, *գոյնը*.
le meuble, *կահույք*.
nu, *մերկ*.
malheureux, *թշուառ*.
heureux, *երջանիկ*.
content, *գոհ*.
vert, *կանաչ*.
tout, *ամէն բան, բոլորովին*.
nous plaignons (plaindre), *կը ցաւինք*.

loger, *բնակեցնել, բնակիլ*. être logé, *բնակեալ ըլլալ*. բնակարանի մէջ ըլլալ.
descendre, *իջնել*. descendant, *իջնող*.
monter, *ելնել*.
il faut (falloir), *պէտք է*.
tenir, *բռնել, պահել*.
fermé, *գոցուած*.
altérer, *սլլայլել*.
penser, *մտածել*.
je me sens (sentir), *ինքզինքս կ'զգամ*.
en face, *գիմացը, հանդէպ*.
si mal, *սոյնքան գէշ, շատ գէշ*.
seulement, *միայն*.
toujours, *միշտ*.
que... ! *ո՛րչափ*.
de l'autre côté, *միւս կողմը*,
յայնկայս.
jusque, *մինչև*.
afin que, *որպէսզի*.
au lieu que, *մինչդեռ*.

« Mon Dieu, grand'mère, que nous te plaignons d'être si mal logée³ ! Tu n'as ni per-

1 Au grand soleil, au grand air, բաց արևուն, բաց օդին մէջ : 2 քեցով. 3 ո՛րչափ կը ցաւինք վատ որ այսքան խեղճօկ բնակարան մ'ունիս :

siennes, ni rideaux à ta fenêtre, et tes murs sont tout nus. On ne trouve seulement pas¹ chez toi un fauteuil pour s'asseoir; que tu dois donc te trouver malheureuse² !

— Mais pas du tout³, mes petits enfants.

Quand je travaille à l'ombre, devant ma porte, en face de cette belle pièce de blé que voilà⁴, descendant jusqu'à la verte prairie; quand je regarde les vignes qui, de l'autre côté de l'eau, vont en montant⁵ jusqu'au grand bois, je me trouve bien plus heureuse que si⁶ j'étais dans vos belles chambres, qu'il faut toujours tenir fermées afin que l'air n'altère pas la couleur des meubles. Au lieu qu'ici je vois le ciel bleu, et le beau soleil du bon Dieu qui réjouit tout autour de moi. Ça me fait penser⁷ plus souvent à lui, et je me sens toute contente.»

20. L'araignée et le ver à soie.

l'araignée (էգ.), սարդը .
le ver à soie, շերտաբ .
le mot, բառը .
la lenteur, յամբուրթիւնը .
le filet, ցանցը .
le ver, որդը .
la toile, ստապնը, կտուր .

fragile, դիւրարեկ, կարճատև .
utile, օգտակար .
innombrable, անթիւ .
railler, ծաղրել .
je fais, tu fais (faire), կ'ընեմ .
կ'ընես .

1 Մինչև իսկ չգտնուիր . 2 Ո՛րչափ թշուառ կը համարես արդեօք ինքզինքդ . 3 pas du tout, բնաւ երբեք . 4 զոր կը տեսնես, դա՛ . 5 վեր կ'իջնեն հետդճետէ . 6 բան եթէ . 7 այս մտածել կուտայ ինձ :

vois (voir), տես .
employer, գործածել .
tapisser, ծածկել, պատել .
répondre, պատասխանել .

sert (servir), կը ծառայէ .
rien, ոչինչ .
bon Dieu ! Աստուած իմ .
Soit, լա՛ւ, շա՛տ աղէկ .

L'Araignée en ces mots raillait le Ver à soie :
«Bon Dieu, que de lenteur dans tout ce que tu fais !¹

Vois combien peu de temps j'emploie
A tapisser un mur d'innombrables filets.
— Soit, répondit le Ver, mais ta toile est fragile;
Et puis à quoi sert-elle² ? à rien .
Pour moi, mon travail est utile ;
Si je fais peu, je le fais bien .»

21. Les serviteurs de la maison.

le serviteur, ծառան .
la cour, բակը, գաւիթը .
la miette, փշուրբ փշրանքը .
le toit, անիքը .
le grenier, յարդանոցը .
le pigeon, աղանին .
la couvée, թուխքը .
le porc (բու), խոզը .
le train, զնացքը .
le lieu, տեղը .
la chair, միսը .
la viande, միսը (կերակրոյ)
l'habitant, բնակիչ .
la campagne, գեղը, գաշտը .
l'âne, էջը .

le marché, վաճառանոցը .
le légume, բանջարեղէնը .
la santé, առողջութիւնը .
la misère, չըսառութիւնը .
la paille, յարդը .
le foin, խարը .
le chardon, ուղտափուշը .
la douceur, քաղցրութիւնը .
l'enfance (էգ.), տղայութիւնը .
nombreux, բազմաթիւ .
fidèle, հաւատարմ .
nouveau, nouvelle, նոր .
gourmand, շատակեր .
succulent, հիւթեղ .
robuste, պնդակազմ .

1 Ո՛րչափ յամբուրթիւն բոլոր ըրածիդ մէջ, ո՛րչափ յամբ կերպով կ'ընես ամէն բան . 2 ի՞նչ բանի կը ծառայէ, ի՞նչ օգուտ ունի :

courageux, քաջասիրտ.
doux, հեղ.
docile, հլու.
venez (venir), եկե՛ք.
connaître, ճանչնալ. faire con.
ճանչնել.
je ferai (faire) con. պիտի ճանչ-
ցընեմ.
fournir, մատակարարել.
picorer, աւարել, կողպտել.
roucouler, փչել.
tient (tenir), կը բռնէ.

porter, կրել, տանիլ.
supporter, հանդուրժել.
suffisent (suffire), կը բաւեն.
côûter, արժել.
traiter, վարուել.
quelques, մի քանի.
mieux, լաւ ևս.
moins, նուազ.
pourtant, սակայն.
dès, ի վեր, անդտօրին.
comme, որովհետեւ.
aussi, ուստի և.

Je suis pauvre, et pourtant j'ai de nombreux serviteurs, des serviteurs fidèles.

Venez avec moi dans ma petite maison: je vous les ferai connaître.

Dans ma cour, la poule, qui me fournira ses bons œufs, picore les petits vers et les mi-ettes de pain. Sur le toit du grenier roucoulent les pigeons, qui chaque mois me donnent une couvée nouvelle.

Voyez-vous, dans sa petite cabane, le porc en train de manger¹? Il est gourmand; aussi, il engraisse² vite, et sa chair succulente tient lieu³ de toute autre viande aux habitants de la campagne.

Mais voici l'âne qui va porter⁴ au marché les légumes et les fruits de mon jardin. L'âne

¹ Ուտելու վրայ. ² կը պարարտանայ. ³ tenir lieu de... բանի մը տեղը բռնել, անոր տեղ ծառայել. ⁴ պիտի տանի.

est d'une santé plus robuste que le cheval; il supporte mieux la misère. Un peu de paille, de foin, et quelques chardons suffisent à sa nourriture. Aussi mon âne remplace pour moi un cheval et me coûte moins. Il est courageux au travail, et comme je l'ai traité¹ avec douceur dès son enfance, il est doux et docile.

22. La mère.

la peine, վիշտը, նեղութիւնը.
le berceau, օրօրոցը.
le fils, որդին.
la récompense, վարձատրու-
թիւնը.
vieux, vieille, ծեր.
le sourire, ժպիտը.
la tendresse, դորովը.
sommeiller, ննջել.
chanter, երգել.
bercer, օրօրել.
dit (dire), կ'ըսէ.

je crains (craindre), կը վախնա
tu soutiendras (soutenir), պիտի
պաշտպանես, նեցուկ պիտի
ըլլաս.
dors (dormir), քնացի՛ր.
soigner, էնամել.
nourrir, սնուցանել.
se fatiguer, յոգնել.
oublier, մոռնալ.
doucement, մեղմիկ.
pendant que, մինչ, մինչդեռ.
alors, այն ատեն.

Pendant que l'enfant sommeille, j'entends la mère qui chante doucement pour le bercer.

La mère chante, elle dit:

« Mon enfant, je ne crains pas la peine; car c'est pour toi que² je travaille;

« Pour toi, je travaillerai le jour, pour toi je travaillerai la nuit. »

¹ Իրեն հետ վարուեցայ. ² C'est pour toi que... քեզ համար է որ.

La mère chante encore:

«Un jour tu seras grand, mon fils; alors tu seras beau et fort; alors ta mère sera vieille; et toi, tu soutiendras ta mère.

«Dors, mon enfant, dors, pauvre petit.»

O le méchant enfant que celui¹ qui n'aime pas sa mère!

Sa mère qui l'a soigné dans son berceau; sa mère qui l'a nourri; sa mère qui, pour lui, se fatigue et travaille!

La récompense de la mère, c'est le sourire de son enfant;

C'est la tendresse de son enfant qui lui fait oublier toutes ses peines...

Oh! j'aimerai toujours ma mère!

23. Les jours de la semaine et les mois de l'année.

la semaine, շաբաթը.
l'almanach (ար.) օրացույցը.
l'an (ար.), տարին.
le nom, անունը.
dimanche, կիրակի.
lundi, երկուշաբթի.
mardi, երեքշաբթի.
mercredi, չորեքշաբթի.

jeudi, հինգշաբթի.
vendredi, ուրբաթ.
samedi, շաբաթ.
janvier, յունվար.
février, փետրվար.
mars, մարտ.
avril, ապրիլ.
mai, մայիս.
juin, յունիս.

¹ O le méchant enfant que celui qui... ո՞վ, ո՞րչափ չար աղայ է այն որ... :

juillet, յուլիս.
août (ար.), օգոստոս.
septembre, սեպտեմբեր.
octobre, հոկտեմբեր.
novembre, նոյեմբեր.
décembre, դեկտեմբեր.
six (տ), վեց.
entier, ամբողջ.
sept (տ), եօթն.
sept jours (տ Իսր).

huit, ութ. neuf, ինն. dix (տ), տասն.
onze, տասնևմեկ. douze, տասնևերկու.
compter (տրտ), հաշուել.
font (faire), կ'ընեն.
reviendra (revenir), պետի վերադառնայ.
demain, վաղը.
en même temps, միանգամայն.

Quel jour est-ce aujourd'hui¹ mon ami?

C'est aujourd'hui Dimanche.

Et demain? Ce sera Lundi.

Et après Lundi? Mardi.

Et après Mardi? Mercredi.

Et après Mercredi? Jeudi.

Et après Jeudi? Vendredi.

Et après Vendredi? Samedi.

Et après Samedi? C'est Dimanche qui reviendra.

Combien cela fait-il de jours? Nous n'avons qu'à compter.

Dimanche, un; Lundi, deux; Mardi, trois; Mercredi, quatre; Jeudi, cinq; Vendredi, six; Samedi, sept. Cela fait sept jours, et ces sept jours font une semaine.

Maman, combien de semaines faut-il pour faire un mois?

Quatre semaines entières et deux ou trois

¹ Ի՞նչ օր է այսօր.

jours d'une autre font un mois. Venez, voici mon almanach. Voyez. Douze mois font une année ou un an.

Comment s'appellent les douze mois ? — Je vais vous dire¹ leurs noms, et les compter en même temps.

Janvier, un; Février, deux; Mars, trois; Avril, quatre; Mais, cinq; Juin, six; Juillet, sept; Août, huit; Septembre, neuf; Octobre, dix; Novembre, onze; Décembre, douze.

24. La rougeole.

Robert, *Ռոպերդ*.
la rougeole, *վարդախաղ*.
le médecin, *բժիշկը*.
la fois, *անգամը*.
la rue, *փողոցը*.
le mal, *ցաւը*.
le désespoir, *յուսահատութիւնը*.
le docteur, *բժիշկը*.
obéissant, *հնազանդ*.
pauvre, *խեղճ, հէք*.
aveugle, *կոյր*.
vrai, *ճշմարիտ*.
clair, *պայծառ, յստակ*.
seul, *մինակ*.
recommander, *պատուիրել*,

յանձնաընթաց.
prendre, *առնուլ*.
on connaissait (connaître), *կը ճանչնային*.
obliger, *ստիպել*, *obligé ստիպելով*
s'aviser, *մտաբերել*.
il pourrait (pouvoir), *պիտի կրնար*.
se repentit (repentir), *զղջուլ*.
vit (voir), *տեսուլ*.
écrire, *գրել*.
par-dessus, *ի վեր քան*.
quoique, *թէպէտ*.
tout-à-fait, *բոլորովին*.
assez, *բաւական*.

Robert avait une rougeole très-forte, et le médecin recommanda par-dessus tout qu'on ne

1 Հինոյ կ'ըսեմ քեզ, ահա կ'ըսեմ քեզ :

lui laissât pas prendre l'air¹; et comme on le connaissait fort peu obéissant², on l'enfermait dans sa chambre chaque fois qu'on était obligé³ de le laisser seul. Alors il s'avisa d'ouvrir une fenêtre et de regarder dans la rue.

Le lendemain, le médecin le trouva avec un grand mal d'yeux, et dit qu'il pourrait bien rester aveugle⁴: le pauvre Robert fut au désespoir⁵ et se repentit de sa désobéissance; mais il était trop tard! Le docteur avait dit vrai; et quoique le pauvre enfant ne fût pas aveugle tout à fait, il ne vit jamais assez clair pour lire ni pour écrire.

25. La chèvre.

la chèvre, *այծը*.
la colline, *բլուրը*.
l'olivier (—r.), *ձիթենին*.
le chêne-vert, *մշտադալար կաղնին*.
le thym (Թի), *ուրցը, թիւմբ*.
la lavande, *հոսամբ*.
le lait, *կաթը*.
le fromage, *պանիրը*.
l'étoffe, *կերպասը*.
le châle, *ցիւխն*.
la dame, *տիկինը*.
la ville, *քաղաքը*.
la clochette, *զանգակիկը*.

la vache, *կովը*.
frais, *թարմ*.
écumant, *փրփրադէզ*.
excellent, *ընտրելի, աչնիւ*.
superbe, *պերճ շքեղ*.
brillant, *փայլուն*.
voyez-vous (voir) ? *կը տեսնե՞ք*.
croissent (croître), *կ'աճին*.
brouter, *ճարակել*.
fabriquer, *շինել*.
sert (servir), *կը ծառայէ*.
aimer, *սիրել*.
tinter, *հնչել*.
là-bas, *հոն վարը, հեռուն*.

1 Որ թող չտան իրեն օդ առնուլ. 2 որովհետև շատ քիչ հնազանդ ըլլալը գիտէին. 3 ստիպուէին. 4 թէ արդաւ է կրնար կոյր մնալ. 5 յուսահատութեան մէջ ինկաւ :

Voyez-vous là bas, sur la colline où croissent les oliviers et les chênes verts, ma chèvre en train de brouter ' le thym ou la lavande? Comme les enfants de la maison aiment à boire son lait frais et écumant!

Avec le lait de le chèvre, on fabrique d'excellents fromages.

Le poil même de la chèvre sert à faire des étoffes et de superbes châles que portent les dames de la ville.

J'aime ma bonne chèvre au poil brillant²; j'aime à entendre tinter sa petite clochette³: la chèvre est la vache du pauvre.

26. La fourmi.

la fourmi, մրջյունը.

la corne, եղջերբ.

le labour, աշխատութիւնը.

revenant (revenir), դառնալով.

դարձող.

se nicher, բռնել, դադարել.

percher, թառել. perché, թառած.

crier, աղաղակել.

que fais-tu? Ե՞նչ կ'ընես.

ignorer, անգիտանալ.

je viens (venir), կուգամ.

nous venons, կուգանք.

peux-tu (pouvoir)? կրնա՞ս.

labourer, հերկել.

si haut, այդքան բարձր.

ma commère! քո՛ւրուկ.

d'où? ո՞ւրտի.

Sur les cornes d'un bœuf revenant du labour
Une fourmi s'était nichée.

1 ձարակելու վրայ. 2 փայլուն մնալով. 3 սիրելի է ինձ անող փոքրիկ զանգակիկին հնչելուն լսել:

« D'où viens-tu, lui cria sa sœur,
Et que fait-tu, si haut perchée?
— D'où je viens? Peux-tu l'ignorer?
Répondit-elle. Ma commère,
Nous venons de labourer. »

27. Le père.

le petit, ձագը.

le poirier, տանձենի.

l'ennui (ուր), ձանձրոյթը.

la journée, օրը, ցերեկը.

le champ, արաբ.

le vêtement, հագուստը.

l'abri, ապաստանարանը.

la sueur, քրտինքը.

la reconnaissance, երախտագիտութիւնը.

le respect, յարգանքը.

il pourrait (pouvoir), կրնար.

se reposer, հանգչել.

abrégé, համարօտել.

il revient (revenir), կը դառնայ.

il faut (falloir), պէտք է.

vêtu (vêtir), հագուած.

couler, հոսել.

vivez (vivre), ապրեցէք.

en, մէջ. sans, առանց.

ou bien, ե կամ, կամ թէ.

ainsi que, ինչպէս. donc, ուրեմն.

Comme l'oiseau nourrit ses petits, le père nourrit ses enfants.

Il pourrait se reposer à l'ombre sous le poirier de son jardin;

Ou bien travailler doucement et sans peine, pour abréger les ennuis de la journée.

Mais il tarvaillie pour vous, enfants.

Car il faut qu'il vous nourrisse comme l'oiseau nourrit sa couvée.

Et quand il revient des champs et que¹

1 que դրուած է quand ին տեղը չկրկնելու համար:

vous avez faim¹, il faut qu'il vous donne du pain.

Et comme vous n'êtes pas vêtus ainsi² que les oiseaux, il faut qu'il vous donne des vêtements et un abri.

Enfants, c'est pour vous que³ coulent les sueurs de votre père.

Que la reconnaissance soit donc en votre cœur.

Vivez pour lui dans le respect.

28. Janvier.

les étrennes (էտ.), կաղանդէքը.
 la neige, ձիւնը.
 la rivière, գետակը.
 le glaçon, սառի կտորը.
 le balayeur, աւելածուս.
 la glace, սառցը.
 le patin, չմուշկը.
 la feuille, տերեւը.
 le rosier, վարդերեն.
 le retour, վերադարձը.
 cher, սիրելի.
 personne, ոչ ոք.
 devoir, պարտիւ.
 il fait froid, օդը ցուրտ է.
 charrier, վարել տանիւ.
 avoir froid, մտիւ.
 glisser, սահիւ.

prendre garde, գգուշանալ.
 prenez garde, գգուշացէք.
 rompre, բեկանիւ.
 tomber, կիսալ, տեղւալ.
 secourir, օգնել.
 noyé, հեղձուած.
 il y avait, կար, կային.
 mort (mourir), մեռած.
 paraissent (paraître), կերևին.
 passé, անցած.
 être de retour, վերադարձած ըլ-
 ւալ.
 pis, չար ևս. աւելի գէշ.
 peut-être, գուցէ. թերևս.
 lorsque, երբ.
 tant, ս'յնքան.
 ne... plus, ոչ ևս.

Vous devez bien aimer le mois de Janvier.

1 Նօթի էք. 2 ձեղի համար է որ, ձեղի' համար.

Il commence par le jour des étrennes. Ah ! qu'il fait froid¹ ! Il tombe de la neige². L'eau qui coulait dans les rues est gelée. Les rivières charrient des glaçons. Les pauvres balayeurs ont bien froid.

Voilà de petits garçons qui glissent sur la glace. Ils ont à leurs pieds des patins. Prenez bien garde, mes amis. La glace n'est peut-être pas assez forte pour vous porter. Elle n'aurait qu'à rompre³, vous tomberiez dans l'eau et vous en auriez jusque par-dessus les oreilles⁴. Ce serait bien pis encore, s'il n'y avait personne pour vous secourir : vous seriez noyés.

Il n'y a pas même une feuille aux arbres.

L'ENFANT : — Que sont devenues, maman, toutes les jolies fleurs qu'il y avait dans notre jardin ? On n'en voit pas une seule, elles sont toutes mortes.

LA MÈRE : — Non, mon cher ami : elles paraissent mortes, mais elle ne le sont pas. Ce joli rosier, qui avait tant de roses l'année passée, nous donnera encore des roses lorsque le beau temps sera de retour.

29. Le jardin de la famille.

la famille, ընտանիքը.
la fête, տօնը.

la marguerite, մարգարտածաղիկը.
le bout, ծոյրը.

1 Ո՛րչափ ցուրտ է. 2 Ձիւն կը տեղայ 3 եթէ միայն բեկանէք, բեկանելուն պէս. 4 Մինչև ձեր ականջներէն վեր պիտի ելնէր ջուրը.

l'instant, վայրկեանը.
 le choix, ընտրութիւնը.
 la naïveté, միամտութիւնը.
 la violette, մանուշակը.
 la verveine, աղաւնարտը.
 la menthe, անանուխը.
 la boisson, ըմպիկին.
 la blessure, վէրքը.
 jeune, երեսասարդ, մանուկ.
 le plus jeune, կրտսերագոյնը.
 en, անոր, անոնց, անկէ, անոնցմէ.
 chacun, իւրաքանչիւրն.
 quoi ? ի՞նչ.
 à quoi, ի՞նչ բանի.
 nous irons, (aller) պիտի երթանք.
 voir, տեսնել.
 planter, տնկել.
 arroser, ոռոգել.

vous cueillerez, (cueillir) պիտի բարէք.
 je ferai, (faire) պիտի ընեմ. պիտի շինեմ.
 nous mettrons, (mettre) պիտի դնենք.
 s'écrier, գոչել, աղաղակել.
 s'assit, (s'asseoir) նստաւ.
 accoururent, (accourir) դիմեցին.
 tenant, (tenir) բռնելով, բռնած.
 chargé, բեռնաւորեալ.
 déposer, վար դնել.
 s'amuser, զբօսնուլ.
 a mis, դրած է.
 servent (servir), կը ծառայեն.
 préparer, պատրաստել.
 ensemble, ի միասին.
 partout, ամէն տեղ.
 le moins, ամէնէնքէն.

LA MÈRE : — Venez au jardin , mes enfants, nous irons voir les fleurs que nous avons plantées et arrosées ensemble : vous les cueillerez , et j'en ferai un bouquet pour la fête de votre père .

— Nous y mettrons des roses , dit un des enfants .

— Des marguerites et des œillets , dit un autre .

— Nous y mettrons de toutes les fleurs , s'écria le plus jeune , des petites comme des grandes .

La mère s'assit , et au bout d'un instant ¹

¹ վայրկեան մը յետոյ :

les enfants accoururent , tenant chacun à la main les fleurs de leur choix ¹ ?

Le plus jeune n'était pas le moins chargé . En déposant son bouquet sur les genoux de sa mère :

— A quoi donc servent les fleurs ² ? demanda-t-il avec naïveté . Est-ce seulement pour nous amuser que ³ le bon Dieu en a mis partout ?

— Les fleurs sont utiles à bien des choses , répondit la mère ; beaucoup servent à nous soigner quand nous sommes malades . C'est avec la violette , la verveine , la menthe et bien d'autres , que nous préparons la boisson des malades et que nous soignons leurs blessures .

30. Suite du jardin de la famille.

la bouche, բերանը.
 la tige, բունը, ցողունը.
 la belladone, շիկատակը.
 la cerise, կեռասը.
 le père, հայրը.
 le troupeau, հօտը.
 le goût, համը.
 l'effroi, (ար), սոսկումը.
 la forme, ձևը.
 la casque, սաղաւարտը.
 l'aconit (աֆօֆիթ), ար ակնհետնը.

le pharmacien, դեղագործը.
 le suc, հիւթը.
 la plante, տունկը.
 le persil (բերիլ), աղաղեղը.
 la ciguë (սիգու), մոլեխինդը.
 dangereux, վտանգաւոր.
 sucré, շաքարախառն, շաքարահամ.
 bleu, կապույտ.
 mauvais, գէշ.
 bienfaisant, բարեբար.

¹ Իրենց ընտրած . ² Ի՞նչ բանի օգտակար են ծաղիկները .
³ Միթէ միայն մեր զբօսանաց համար :

l'air (-բ), կերպարանքը.
 défendre, արգելիլ.
 il suffit (suffire), կը բաւէ.
 sucer, օծել.
 mourir, մեռնիլ.
 apporter, բերել.
 empoisonner, թունաւորել.
 meurent (mourir), կը մեռնին.
 garder, պահել, արածել.
 jeter, նետել.
 dirent, (dire), քոյն.
 écraser, ջախջախել, ճնշել.
 regarder, դիտել, նկատել.
 apprendre, սովորել.
 toucher, դպչել.
 examiner, քննել.
 sentent (sentir), կը հոտին.

celle-ci, այս, ասիկայ.
 détester, ատել, դարշել.
 se hâter, փութալ, աճապարել.
 savent (savoir), գիտեն.
 retirer, հանել, դուրս հանել.
 procurer, հայթայթել.
 blâmer, պարտաւել.
 reconnaître, ճանչնալ.
 confondre, շփոթել.
 distinguer, որոշել, զանազանել.
 sentir, հոտառել.
 puisque, որովհետեւ.
 presque, գրեթէ.
 au contraire, ընդհակառակն.
 encore, ալ, տակաւին, դեռ.
 aussi . . . que . . . այնչափ . . . որ
 չափ.

LE PLUS JEUNE DES ENFANTS : — Mais puisque les fleurs sont si bonnes , pourquoi défend-on aux petits enfants de les mettre dans leur bouche ?

LA MÈRE. — C'est qu'il y a des fleurs dangereuses, des fleurs qu'il suffit de toucher pour mourir. Voyez cette branche que vous m'avez apportée , c'est une tige de belladone : ses petits fruits , qui ressemblent à des cerises , suffiraient à vous empoisonner : Presque chaque année de petits pâtres meurent pour s'être amusés , en gardant leurs troupeaux , à manger de ses fruits , qui ont un goût sucré.

— Oh ! jetons cette fleur, dirent les enfants avec effroi ; nous l'écraserons.

LA MÈRE. — Non , regardons-la , au contraire : nous apprendrons à bien la connaître et à n'y toucher jamais. Examinez celle-ci encore ; Voyez ses fleurs bleues en forme de casque¹ et ses feuilles d'un vert luisant² : C'est l'aconit. Il est aussi dangereux que la belladone.

LE PLUS JEUNE DES ENFANTS . — Elles ont l'air méchant³, ces fleurs, elles sentent mauvais⁴ : je les déteste.

LA MÈRE. — Tu te hâtes trop de parler. Les pharmaciens savent retirer de ces plantes si dangereuses un suc qui peut devenir bienfaisant pour les malades et leur procurer le sommeil. Ne blâmons pas non plus⁵ la mauvaise odeur de ces plantes : elle nous sert souvent à les reconnaître. Ainsi il y a une plante fort dangereuse que nous confondrions avec le persil sans son odeur : c'est la ciguë. Pour distinguer ces deux plantes, il n'y a qu'une chose à faire⁶ : écraser la feuille et la sentir. Le persil sent bon, la ciguë sent mauvais.

1 Սաղաւարտի ձևով . 2 փայլուն կանաչ գոյնով . 3 չար կերպարանք մ'ունին, չար կերեւան. 4 գէշ կը հոտին. 5 ո՛չ ալ պարտաւենք. 6 ընելիք մէկ բան կայ միայն:

4 C'est que պատճառն այն է որ

31. La fumée et la flamme.

la flamme, բոցը.
 le discours, խօսքը, ճառը.
 l'aventure (էջ.), պատահարը.
 l'être (ար.), էութիւնը, գոյութիւնը.
 la preuve, ապացոյցը.
 le lustre, փայլը.
 obscur, մթին.
 neuf, neuve, նոր.

illustre, երեւելի, նշանաւոր.
 propre, բուն, յատուկ.
 adresser, ուղղել.
 sorti (sortir), դուրս ելած, սերած.
 tandis que, մինչդեռ.
 ici-bas, այս աշխարհիս մէջ.
 en effet, ստուգիւ, արդարեւ.

La Fumée à la Flamme adressait ce discours :

« Ma mère , par quelle aventure ¹,
 Tenant l'être de vous ², suis-je toujours obscure,
 Tandis que vous brillez toujours ?
 — Cette aventure n'est pas neuve,
 Ma fille ; et vous êtes la preuve,
 Lui dit la Flamme, qu'ici-bas
 On ne brille en effet que de son propre lustre ³.
 Aux enfants il ne suffit pas
 D'être sorti d'un père illustre

32. Le bon frère.

le jeune homme, երիտասարդը.
 le lit, սնկողինը.
 la fièvre, տենդը.
 la tristesse, արտմութիւնը.
 la douleur, վեշտը.
 le chagrin, վեշտը.

le coin, սնկիւնը.
 la pitié, գթութիւնը.
 la joie ուրախութիւնը.
 faible, սկար.
 aîné, անդրանիկ.
 eux, անոնք.

¹ Ի՞նչ պատահարով. ² գոյութիւն, կեանք քեզմէ ստացած ըլլալով. ³ մարդ ստուգիւ իւր սեփական փայլմամբ կը փայլի.

se mit (se mettre) , սկսաւ.
 voyant (voir) , տեսնելով.
 se mit à genoux, ծուկը դրաւ.
 avoir pitié, գթաւ.
 rendre, դարձնել.
 qu'il meure (mourir) , որ մեռնի.
 faites mourir, մեռցուցէք.

soulager, սփոփել.
 écouter, մտիկ ընել, լսել.
 revinrent (revenir) , վերադարձան.
 tout bas, ցած ձայնով.
 doublement, կրկնապէս.
 plutôt, մանաւանդ.

Un panvre jeune homme était malade... il etait dans son lit, la fièvre le brûlait.

Le père et la mère étaient dans la tristesse et la douleur.

Le frère de ce jeune homme, petit enfant de huit ans, se mis à pleurer voyant tant de chagrin.

Puis il alla dans un coin de la chambre, il se mit à genoux et pria Dieu.

Et l'on entendit qui disait tout bas : « Mon Dieu, ayez pitié de mon frère, et rendez-le à la santé.

«Et s'il faut qu'il meure, faites-moi mourir plutôt.

«Car mon frère est grand et fort, et il soutiendra mon père et ma mère.

«Et moi, mon Dieu, je suis faible et petit, et je ne puis rien pour eux...»

Entendant cela, le père et la mère pleuraient doublement,

Voyant que leur fils aîné était si malade, et que le plus jeune était si bon.

Mais ils furent soulagés, car Dieu écouta les prières du petit enfant pour son frère. La santé et la joie revinrent dans la maison.

33. Les moutons.

le mouton, <i>սլխարը</i> .	bêler, <i>մայել</i> .
la bergerie, <i>փարաբը</i> .	être aux aguets, <i>դարանակալ</i>
le berger, <i>հովիւը</i> .	<i>ըլլալ</i> .
la houlette, <i>հովուական ցոււպը</i> .	attraper, <i>բռնել</i> .
l'agneau (սր.), <i>գառնը</i> .	paraît (paraître), <i>կ'երևի, ե-</i>
le loup, <i>գայլը</i> .	<i>րևի</i> .
la brebis, <i>մաքին</i> .	se montrer, <i>երևիլ</i> .
la fuite, <i>փախուսուք</i> .	attaquer, <i>յարձակիլ</i> .
la chasse, <i>որսորդութիւնը</i> .	mordre, <i>խածնել</i> .
la laine, <i>բուրդը</i> .	forcer, <i>ստիպել</i> .
le matelas, <i>անկողինը</i> .	venir à bout, <i>յաջողիլ</i> .
le bas, <i>գուլպան</i> .	mettre en fuite, <i>փախցնել</i> .
le bonnet, <i>գդակը</i> .	craint (craindre), <i>կը վախնայ</i> .
l'habit (սր.), <i>հանդերձը</i> .	caresser, <i>գգուել</i> .
voisin, <i>մերձակայ, գրացի</i> .	donner la chasse, <i>հայածել, վա-</i>
brave, <i>քաջ</i> .	<i>նել</i> .
fin, <i>նուրբ, բարակ</i> .	tient (tenir), <i>կը բռնէ</i> .
sortir, <i>գուրս կնել</i> .	se coucher, <i>պառկիլ</i> .
paissent (paitre), <i>կը ճարակին</i> .	filer, <i>մանել</i> .
suit (suivre), <i>կը հետևի</i> .	à son aise, <i>հանգիստ, հանգըստ-</i>
court (courir), <i>կը վազէ</i> .	<i>եամբ</i> .
ramener, <i>դարձնել, բերել</i> .	à leurs côtés, <i>անոնց քովէն</i> .

Allons voir les moutons. Ils viennent de sortir de la bergerie. Les voilà qui paissent dans la plaine. Le berger est avec eux, sa houlette à la main.

Un chien fidèle les suit et marche toujours à leurs côtés. Voilà un mouton qui veut aller

dans le champ voisin. Le chien court après lui et le ramène au troupeau. Voyez comme les pauvres moutons ont un air doux !

Ils vous regardent. Les petits agneaux vous suivent en bêlant. Le loup est souvent aux aguets pour attraper les moutons ou les brebis ; mais le chien ne lui en laisse pas souvent prendre. Si le loup paraît, le chien se montre ; il attaque le loup, le mord, le force à laisser le pauvre agneau. Il vient à bout de mettre le loup en fuite ; car le loup craint le chien. Le chien est courageux, il ne craint pas le loup. Brave chien ! viens ici, que je te caresse. Tu donnes la chasse au loup, et tu défends le pauvre agneau.

Le mouton et la brebis nous sont très-utiles. Leur chair nous nourrit et leur laine nous tient bien chaud en hiver. On fait avec leur laine de bons matelas pour se coucher et pour dormir bien à son aise ; ou bien, quand les bonnes femmes ont filé la laine, on fait avec cette laine des bas et des bonnets. Si la laine est bien fine, on en fait de beaux habits pour papa et pour son petit garçon.

34. L'école.

l'heure (էէ.), *ժամը*.
la cloche, *զանգակը*.

la leçon, *դասը*.
le maître, *վարպետը*.

la route, ճամբան.
 le chemin, ճամբան.
 le cultivateur, հողագործը.
 l'ouvrier գործաւորը.
 l'atelier (-), գործարանը.
 l'église, (էջ.) եկեղեցին.
 la jeune fille, օրեորդը.
 le fleuve, գետը.
 la mer, ծովը.
 la tempête, փոթորեկը.
 le vaisseau, նավը.
 le sommet, գագաթը.
 le compte, հաշիւը.
 le calcul, հաշիւը.
 sage, խելօք, իմաստուն.
 éternel, յաւիտեանական.
 sonner, հնչել.

partent (partir), կը մեկնին.
 quitter, թողուլ; բաժնուիլ.
 dire adieu, հրաժեշտ տալ.
 s'en vont (s'en aller), կ'երթան
 chemin faisant, ճամբուն վրայ.
 ils voient (voir), կը տեսնեն.
 va (aller), կ'երթայ.
 coud (coudre), կը կարէ.
 instruire, կըթել. s'ins., կըթուել
 ուսանիլ.
 soulever, յարուցանել. յուզել.
 engloutir, կնէլ.
 se couvre (se couvrir), կը ծած-
 կուի.
 fondre, հալիլ.
 vaut mieux (valoir), լաւագոյն է.
 adieu, երթաւ բարեաւ.

Voici que l'heure sonne. J'entends la cloche de l'école.

Les enfants partent... Ils quittent la maison de leur père pour aller à l'école.

La mère dit adieu à l'enfant. «Adieu, mon fils, sois sage;

« Tu apprendras tes leçons et tu seras docile;

« Ta mère sera heureuse si le maître est content.»

Les enfants s'en vont marchant par les rues, par la route, portant leurs livres sous le bras;

Et, chemin faisant, ils voient beaucoup de choses qui les amusent.

Ils voient les cultivateurs qui travaillent aux champs, les ouvriers qui travaillent à l'atelier.

Ils voient la bonne femme qui va prier Dieu à l'église;

Ils voient la jeune fille qui travaille et qui coud, chantant devant sa porte.

Allez, jeunes enfants, allez pour vous instruire.

Allez, vous apprendrez à lire les grandes choses qui sont dans les livres;

Vous apprendrez à connaître le monde, et comme le monde est grand;

A connaître les fleurs, les rivières, les mers.

Les mers qui soulèvent les tempêtes, et qui engloutissent les vaisseaux;

Et les hautes montagnes, si hautes qu'elles se cachent dans les nuages, et que leur sommet se couvre de neige.

De neiges éternelles et de glaces qui ne fondent jamais.

Vous apprendrez les comptes et les calculs.

Mais, enfants, vous apprendrez ce qui vaut mieux encore:

Vous apprendrez à connaître Dieu et à l'aimer;

Vous apprendrez à être bons et vertueux.

35. Le travail du fer.

le fer, երկաթը.
 l'instrument, գործեղը.

l'aiguille (լէկեւել) էջ. ստեղը.
 l'épingle (էջ.) գնդատեղը.

la plume, գրիչը.
 le métal, մետաղը.
 la mine, հանքը, բովքը.
 la houille, հանքածուխը.
 le mineur, հանքագործը.
 le cuivre, պղինձը.
 l'or (առ.) ոսկին.
 l'argent (ար.) արծաթը.
 la forge, դարբնոցը.
 le moyen, միջոցը.
 le soufflet, փուքը.
 l'enclume (էփ.) սայլը.
 la barre, ձողը.
 le coup, հարուածը.
 le marteau, մուրճը.
 le forgeron, երկաթագործը.
 le serrurier, դարբինը.
 la serrure, փակահարը.
 le grillage, խողխումը.
 le ressort, զսպանակը.
 la voiture, կառքը.
 la roue, անիւը.
 la machine, մեքենան.
 profond, խոր

nécessaire, հարկաւոր.
 énorme, ահադին.
 rouge, կարմիր.
 gros, խոշոր, կոշտ.
 délicat, փափուկ.
 fait (faire), շինուած.
 se sert (servir), կը գործածէ.
 vous tenez (tenir), կը բռնէ՞ք.
 savez-vous (savoir)? գիտէ՞ք.
 sa rappeler, յիշել.
 activer, բորբոքել.
 frapper, զարնել.
 étinceler, կայծակել, փայլատա-
 կել.
 prend (prendre), կ'առնու.
 veut (vouloir), կ'ուզէ.
 fait (faire), կ'ընէ, կը շինէ.
 façonner, ձևակերպել.
 entre, մէջ, մէջտեղ.
 eh bien! լաւ, լաւ ուրեմն.
 au moyen de, միջոցաւ, ի ձեռն.
 en fer, երկաթեայ.
 peu à peu, քիչ քիչ, սակաւ առ
 սակաւ.

— Enfants, de quoi sont faits les instruments et les outils de votre père, les aiguilles ou les épingles dont votre mère se sert, ¹ les plumes que vous tenez entre vos doigts pour écrire.

— Tout cela est en fer.

— Le fer est donc un métal bien utile. Savez-vous où on trouve le fer et les autres métaux? vous vous rappelez ces ouvriers qui descendent dans les profondes mines pour aller

¹ Զորն ձեր մայրը կը գործածէ:

chercher la houille; eh bien, ce sont aussi des mineurs qui, du sein de la terre, retirent le cuivre, l'or, l'argent, le fer enfin, qui est le plus nécessaire des métaux.

Avez-vous vu travailler le fer dans une grande forge? Le feu brille, et des ouvriers l'activent au moyen d'énormes soufflets. D'autres frappent sur l'enclume la barre de fer rouge qu'ils ont retirée du feu. A chaque coup de marteau, le fer rouge étincelle; mais peu à peu, sous le marteau, il prend la forme que veut l'ouvrier.

Tandis que le forgeron fait ainsi les gros ouvrages en fer, le serrurier façonne les ouvrages plus délicats.

C'est le serrurier qui fait les serrures de nos portes, les grillages de nos jardins, les ressorts de nos voitures, les roues de nos machines.

1 Տեսա՞ծ էք մեծ գարբնոցի մը մէջ երկաթ գործողները:

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԳ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՆՈՅՆ ՆԻԻԹՈՅ

ԾԱՆՕԹ. — Այս մասին մէջ այլ եւս չենք դնել զասին սկիզբն անոր մէջ պարունակուած եւ աշակերտին անծանօթ բառերն, այլ դասերուն վերջն առանձին այբուբենական ցանկի մը մէջ կը նշանակենք զանոնք՝ սկսել ճալու համար աշակերտաց բառարան նայելու վարժիլ: Ի ստորեւ կը շարունակենք նշանակել դժուարին մասանց բացատրութիւնը:

36. *Mon jouet préféré.*

LE MAITRE. — Quel est, parmi vos jouets, celui que vous préférez ?

L'ÉLÈVE. — Celui que je préfère est mon cheval de bois.

LE MAITRE. — Quelle est la forme de ce cheval ?

L'ÉLÈVE. — Il a la forme d'un cheval vivant.

LE MAITRE. — Est-il aussi gros ?

L'ÉLÈVE. — Oh ! non, monsieur ! Il est beaucoup plus petit qu'un cheval vivant.

LE MAITRE. — Combien est-il de fois plus petit... vous ne savez pas?... voyons, réfléchissez un peu. Deux fois ? trois fois ? quatre fois ?

L'ÉLÈVE. — Je crois qu'il est bien sept ou huit fois plus petit qu'un cheval ordinaire.

LE MAITRE. — Quelles matières a-t-on employées pour le fabriquer ?

L'ÉLÈVE. — On a employé du bois pour faire son corps et la planchette sur laquelle sont fixées ses jambes et les quatre roulettes qui servent à le faire mouvoir, du verre pour ses yeux, du crin pour sa queue.

LE MAITRE. — De quelle couleur est-il ?

L'ÉLÈVE. — Il est peint en rouge¹ avec une tache blanche sur le front.

LE MAITRE. — N'est-il pas harnaché ?

L'ÉLÈVE. — Pardon, monsieur. Il est sellé et bridé. La selle et la bride sont en cuir²; le mors et les étriers sont en acier³.

LE MAITRE. — Comment s'y prend-on⁴ pour jouer avec votre cheval de bois ?

L'ÉLÈVE. — Eh bien ! monsieur, on l'enfourche⁵ comme un cheval vivant. Le cavalier prend la bride, met ses pieds dans les étriers et prie un petit camarade de pousser l'animal par derrière pour le faire rouler.

1 Կարմիր ներկուած է. 2 կաշեայ. 3 սրողպատեայ. 4 s'y prendre pour faire qch. 5 հարբ գործածել, կերպ բանեցնել. 5 (ձիու վրայ) հեծնել.

37. *Conseils d'une abeille.*

Ecolier, qui pars pour l'école ¹,
 Garde-toi de traîner le pas ²,
 En chemin ne t'amuse pas;
 Mais songe à l'heure qui s'envole.

Pour ton modèle et ton symbole,
 Si tu m'en crois ³, tu choisiras,
 Non pas le papillon frivole,
 Trop ami des joyeux ébats ⁴;
 Mais l'abeille toujours pressée,
 Qui butine dans la rosée
 Toutes les fleurs riches en miel ⁵.

«Jamais d'école buissonnière ⁶, »
 Dit cette bonne conseillère
 Qui voltige entre terre et ciel.

38. *Regardons autour de nous.*

Regardons autour de nous; toutes choses
 nous instruisent.

La terre se couvre de moissons... C'est la

1 Partir pour ... մեկնել, երթալ... 2 traîner le pas, գանգաղութեամբ երթալ. 3 եթէ խօսքիս կը հաւատաս. 4 կարի սիրահար զուարթ զրօսանաց, ուրախ զրօսանքները շատ սիրող. 5 riche en miel, մեղրաշատ, մեղրալից, 6 faire l'école buissonnière, դըպրոցէն փախչել. դըպրոց երթալու տեղ երթալ պատել. jamais d'école buissonnière, չըլլայ երբեք որ դըպրոցէն փախչես:

bonté de Dieu qui les fait croître : Dieu est grand, Dieu est bon.

Les moissons ne croîtraient pas sans le travail de l'homme... Il faut qu'il ensemence.

Sans le travail, l'homme ne saurait ¹ vivre, Le champ du paresseux est couvert de ronces. Le champ de l'homme laborieux se couvre de fruits...

Le coq cherche la nourriture pour sa famille; il appelle ses petits, pourqu'ils viennent la prendre.

Il les défend; il s'arme de courage contre l'agresseur, et le combat de son bec et de ses ongles ².

Ainsi le père protège ses enfants; il travaille pour eux; il les défend...

Le chien est bon, il est fidèle, il aime son maître et le sert.

Il veille la nuit autour de la maison, et conduit les troupeaux au pâturage.

On aime le chien, il a sa part du repas de son maître. La main de son maître le caresse.

Le loup est méchant et cruel; il rôde autour de la bergerie, se jette sur les moutons et les dévore.

1 Զպիտի կրնար. 2 կը կռուի նորա հետ իւր կտուցով և մազիկներով:

On hait ¹ le loup , on lui tend des pièges ,
les bergers l'attaquent et le tuent .

On aime les bons , on déteste les méchants .

39. *Les pierres et le marbre de nos maisons.*

Voyez-vous cette montagne dont la haute
cime se dresse vers le ciel ?

Elle est formée par un amas de terre et de
rochers .

Ces rochers arides , où les moissons ne
peuvent croître , sont cependant précieux pour
l'homme .

Il ya des montagnes toutes formées de ro-
chers de marbre ; il y en a qui sont toutes de
granit ; il y en a qui renferment d'énormes blocs
d'ardoise .

Avec le marbre des montagnes on ornera
nos cheminées et nos tables , on bâtira des pa-
lais ou des églises . Avec le granit on fera les
constructions les plus solides ; on élèvera ces
ponts inébranlables sur lesquels peuvent passer
des régiments entiers ; on élèvera ces murailles
qui protègent nos ports contre la fureur des flots

¹ Hair բոցեն , սհմ . ներկ . je hais , tu hais , il hait , nous
hâissons են .

de la mer . Enfin , avec les ardoises bleues , on
couvrira les toits de nos maisons , et on fera
ces tablettes sur lesquelles vous écrivez à l'école .

Pour arracher de la terre ou du roc toutes
ces choses utiles , les ouvriers , armés de la
pioche , creusent de vastes trous , appelés car-
rières .

Pour détacher les plus gros blocs , la pioche
ne suffirait pas : alors on emploie la poudre .

Un ouvrier fait un trou dans le roc , place
de la poudre au fond , y introduit une longue
mèche à l'extrémité de laquelle il met le feu .

Il s'éloigne ensuite ; tous les autres ou-
vriers se mettent à l'abri ¹ ; la mèche brûle peu
à peu , et quand le feu a gagné la poudre , ²
la roche vole soudain en éclats ³ avec un bruit
de tonnerre .

40. *La conscience.*

Il faut faire le bien , il faut fuir le mal .

Mais qu'est-ce qui est bon ? Qu'est-ce qui
est mal ?

Enfants , notre juge est en nous-mêmes ⁴ ;
ce juge prononce ⁴ , et son arrêt se fait entendre ⁵ .

¹ Կ'ապաստանին , ապահով տեղ մը կը քաշուին . ² երբ կրակը
վառօղին հասնի . ³ Ժայռն յանկարծ կտոր կտոր եղած վեր կը ցատ-
կէ . ⁴ մեր մէջը , մեր ներսերին . ⁵ իւր վճիռը տեղի կ'ըլլայ , կը լսուի :

Le trouble est dans le cœur de celui qui a fait le mal ; la rougeur est sur son front ; il fuit le jour et se cache plein de honte.

Car sa raison s'élève contre lui, et lui montre le mal et toute la laideur du mal.

Celui qui fait le bien a l'âme tranquille¹ ; il ne craint pas les regards des hommes.

Car sa raison le soutient, elle l'éclaire et lui montre la bonne voie.

Il y a en nous un sentiment qui nous dit : voilà ce qui est bien, et voilà ce qui est mal. Ce sentiment, c'est la conscience.

La conscience est la terreur des méchants, la joie des bons.

La conscience du méchant le condamne quand les hommes le louent : la conscience du bon l'absout quand les hommes le condamnent.

La conscience, c'est la voix de Dieu qui se fait entendre en nous.

41. *Le travail de l'imprimerie.*

Combien il eût paru merveilleux aux petits enfants d'autrefois², ce livre qu'il vous est donné aujourd'hui de feuilleter³ !

¹ Բարեգործին հոգին հանդարտ է. ² aux enfants d'autrefois, առջի ժամանակներու աղջիկոց. ³ զոր թղթատեղ տրուած է ձեռնարկ :

C'est qu'autrefois, enfants, on ne savait point imprimer de livres comme le vôtre. Tous les mots des livres étaient écrits à la main comme vos cahiers. Et combien c'est long d'écrire à la main tout un livre ! Comptez ce que vous pourriez écrire de pages¹ dans toute une journée, en écrivant sans vous arrêter une minute. Eh bien, dans la même journée la machine à imprimer écrirait des millions de pages².

Jugez par là³ combien il est facile d'avoir des livres à présent, et combien autrefois cela était difficile ! Les livres coûtaient si cher, que bien peu de gens en possédaient, et ils gardaient ceux qu'ils avaient comme des trésors.

Mais regardez votre livre, il n'est point écrit à la main ; il est imprimé. Je veux vous dire comment on a fait pour imprimer ce joli petit livre. Ecoutez bien.

On a fabriqué des lettres en métal ; un ouvrier a posé ces lettres les unes à côté des autres ; il a formé ainsi des mots, des lignes, des pages.

Ensuite un rouleau a mouillé d'encre toutes ces lettres. Quand les lettres ont été ainsi mouillées d'encre, un ouvrier a appuyé et pressé dessus,

¹ Ce que vous ... de pages, թէ քանի՜ էրես պիտի կրնայիք գրել. ² միլիոնաւոր էջեր. ³ ատով, աղկէ :

à l'aide d'une machine appelée *presse*, des feuilles de papier blanc. Aussitôt, toutes à la fois, les lettres se sont marquées en noir sur le papier. Quand une feuille de papier avait été ainsi imprimée en quelques secondes, vite¹ l'ouvrier en plaçait et en retirait une autre, puis une autre, et ainsi de suite, sans interruption.

Enfants, l'imprimerie est une des plus grandes inventions des temps modernes. Ces livres que vous avez entre les mains, vous et vos camarades, sont l'un des plus beaux travaux de l'humanité.

42. *Le sifflet.*

Quand j'étais un enfant de cinq ou six ans, raconte Franklin, mes amis, un jour de fête, remplirent ma petite poche de sous. J'allai tout de suite à une boutique où l'on vendait des babioles; mais, charmé du son d'un sifflet que je vis, chemin faisant, dans les mains d'un autre petit garçon, je lui offris et lui donnai volontiers en échange tout mon argent. Revenu chez moi fort content de mon achat, sifflant par toute la maison², je fatiguai les oreilles

¹ Իսկայն. ² տանն ամէն կողմը, վեր վար:

de toute la famille; mes frères, mes sœurs, mes cousins, apprenant que j'avais tant donné pour ce maudit instrument, me dirent que je l'avais payé dix fois plus qu'il ne valait¹; alors ils me firent penser au nombre de choses² que j'aurais pu acheter avec le reste de ma monnaie, si j'avais été plus prudent; ils me tournèrent tellement en ridicule³, que j'en pleurai de dépit, et la réflexion me donna plus de chagrin que le sifflet de plaisir.

Cet accident fut cependant par la suite de quelque utilité pour moi, car l'impression resta dans mon âme; aussi lorsque j'étais tenté⁴ d'acheter quelque chose qui ne m'était pas nécessaire, je disais en moi-même: *Ne donnons pas trop pour le sifflet*, et j'épargnais mon argent.

43. *Le pinson et la pie.*

Apprends-moi donc une chanson,
Demandait la bavarde Pie
A l'agréable et gai Pinson,
Qui chantait au printemps sur l'épine fleurie.

¹ Արժամէն, արժեքէն տասն անգամ աւելի. ² ils me firent penser au nombre de choses, մտածել առին ինձ թէ որչափ բաներ կրնայի գնել եթէ էն. ³ tourner en ridicule, ծաղրել. ils me tournèrent tellement էն, այնքան ծաղրեցին զիս որ բարկութենէս լացի. ⁴ երբ կը փորձուէի, յօժարութիւն կ'զգայի:

« Allez¹, vous vous moquez, ma mie²,
 A gens de votre espèce, ah! je gagerais bien
 Que jamais on n'apprendra rien³. »
 — Eh quoi! la raison, je te prie?⁴ »
 — Mais c'est que⁵, pour s'instruire et sa-
 voir bien chanter,
 Il faudrait savoir écouter,
 Et babillard n'écoula de sa vie⁶. »

44. *La charité.*

Faites l'aumône de votre bien⁷, et ne dé-
 tournez jamais votre visage du pauvre; ainsi
 vous mériterez que Dieu lui-même porte sur
 vous ses regards.

Donnez suivant⁸ ce que vous avez: si vous
 avez beaucoup, donnez beaucoup; si vous avez
 peu, donnez peu, mais ce peu, donnez-le de
 bon cœur⁹.

Ainsi vous amassez un trésor pour le jour
 de la nécessité.

1 Օ՛ն անդր, գնա՛ բանդ. 2 սիրելիս. 3 դրաւ կը գնեմ որ քեզ
 նման մարդոց կարելի չէ բնաւ բան սովորեցնել. 4 եւ ի՞նչ է պատ-
 ճառն, կը խնդրեմ ըսէք. 5 c'est que պատճառն այս է որ. 6 շա-
 տախօսն իւր կենաց մէջ երբէք մտիկ չ'է ըրած. 7 սորմուծիւն
 առէք ձեր ինչքէն, ձեր ստացուածքէն. 8 suivant ce que vous
 avez, ըստ այնմ զոր ունիք, ձեր ունեցածին համեմատ. 9 յօտ-
 րութեամբ:

Car Dieu voit les actes de bienfaisance,
 et il s'en souvient pour l'avenir.

Avoir pitié des pauvres, c'est prêter à Dieu;
 Dieu acquittera sa dette.

Ne donneriez-vous¹ au malheureux qu'un
 verre d'eau, pour le rafraîchir, cela même aura
 sa récompense.

Partagez votre pain avec ceux qui ont faim,
 et couvrez de vos vêtements ceux qui sont nus.

Ayez pitié de ceux qui souffrent, comme
 si² vous souffriez vous-mêmes.

Celui qui donne aux pauvres s'enrichit;
 celui qui repousse les malheureux sera malheu-
 reux à son tour.

Malheur à celui³ dont l'oreille s'est endur-
 cie aux cris du pauvre! un jour il s'écriera, et
 l'on sera sourd à ses cris.

Donnez et l'on vous donnera; faites bonne
 mesure⁴ aux autres, car on se servira pour
 vous de la mesure⁵ dont vous vous serez servis
 pour eux.

1 եթէ [ընդուստին տայիք միայն գաւաթ մը ջուր են. 2 իբր
 թէ, եբր այն թէ. 3 վա՛յ անոր. 4 լաւ չափով չափեցէք ուրեշնէ բը՛.
 5 պիտի գործածեն ձեզ համար այն չափն զոր դուք են:

45. *La pièce d'or et la pièce d'argent.*¹

L'ENFANT. — «Pièce d'or, couleur de feu, et toi, petite pièce d'argent, qui es blanche comme un rayon de soleil, oh! combien je voudrais savoir votre histoire à toutes deux²!

LA PIÈCE D'OR. — «L'or dont je suis formée se trouve en de lointaines contrées de l'Amérique et de l'Océanie; on l'aperçoit dans le sable par parcelles étincelantes; souvent des diamants et des pierres précieuses brillent aussi à côté de l'or, et mêlent leur éclat au sien.

«La première fois que les hommes ont aperçu les brillantes parcelles de l'or, ils les ont saisies avec empressement. Ils leur³ ont trouvé un si bon éclat, qu'ils ont appelé l'or le roi des métaux. Ils en ont fait leurs monnaies précieuses.

«Enfant, qui voudrais connaître mon histoire, c'est avec les petites paillettes trouvées ça et là dans le sable des pays lointains, qu'on a fondu la pièce d'or que tu tournes curieusement entre tes doigts. Des ouvriers y ont ensuite marqué la figure que tu regardes.»

LA PIÈCE D'ARGENT. — «Mon histoire res-

1 Ոսկե դրամն և արծաթադրամն . . . 2 ձեր երկուքին պատմութիւնը . . .
3 սննդ վրայ . . .

semble à celle de ma compagne, la pièce d'or.

«Comme elle, je viens du sein de la terre, d'où les hommes m'ont tirée. En Amérique, des millions d'hommes fouillent sans cesse la terre pour y trouver l'argent; en Europe aussi il y a des mines d'argent, parfois si vastes, qu'elles semblent de grandes villes souterraines.

«Enfant, cet argent dont je suis faite est bien moins précieux que l'or, il vaut quinze fois moins. Enfant, je soulage bien des misères. Que de pauvres ménages voient revenir l'aisance¹, quand, le samedi, les mains laborieuses du père de famille apportent les pièces blanches qui ont payé la semaine de travail!»

46. *Utilité de l'instruction.*

Jacques était paresseux. — «A quoi sert² tout ce qu'on apprend à l'école?» répétait-il pour excuser sa paresse.

Un jour qu'il était dans les champs avec son ami Jules, enfant laborieux, l'orage les surprit³. Le tonnerre grondait, les éclairs bril-

1 Գանձ աղբատիկ տուներ (ընտանիքներ) բարեկեցութեան վերադարձը կը տեսնեն . . . 2 A quoi sert . . . ի՞նչ բանի օգուտ ունի . . .
3 սրբիկը յանկարծ վրայ հասաւ, մերկի բռնուեցան . . .

laient, la pluie tombait par torrents ¹.

Jacques se réfugia sous un grand chêne, isolé au milieu des champs.

— « Ne reste pas là, lui dit Jules. Notre instituteur nous a appris qu'il est dangereux, quand il tonne, de se mettre à couvert ² sous les arbres, car les pointes des arbres ou des édifices attirent la foudre.

— « Bah! je ne me souviens pas de cela.

— « C'est que tu n'écoutes pas assez en classe. Viens avec moi, je t'en prie. »

Jacques finit par céder ³ aux prières de son ami, et il quitta l'arbre.

Il n'avait pas fait cent pas ⁴ qu'une lueur éblouissante l'aveuglait; en même-temps un fracas horrible se faisait entendre derrière lui: quand il se retourna ⁵, il vit le grand chêne fendu du haut en bas par la foudre.

Jacques, épouvanté, serra la main de Jules: « Sans toi je serais mort, » dit-il.

— « Mon cher Jacques, reprit Jules, je n'ai fait que te répéter l'avertissement de notre maître. »

1 Հեղեղաբար, ուղիորէն. 2 se mettre à couvert ապաստանիլ. 3 finit par céder, վերջապէս տեղի տուաւ. 4 il n'avait pas fait cent pas que ... Հարիւր քայլէք առած է ահա ... 5 երբ ետին նայեցաւ:

— «C'est vrai», répondit Jacques. Et en lui-même ¹ il pensa: « Si personne n'avait été là pour me redire ce que ma paresse m'avait empêché d'apprendre, j'en aurais été victime. Combien la paresse peut causer de mal! Combien elle est honteuse! oh! je veux me corriger de ma paresse. »

47. *Un grand mal vient souvent d'une petite cause.*

Un villageois, sellant son cheval pour se rendre à la ville ², s'aperçut bien qu'un clou manquait à l'un des fers; mais il dit: « C'est peu de chose que l'absence d'un clou ³. S'il y avait un maréchal ferrant dans les environs, je ferais ferrer mon cheval; mais, comme il n'y en a pas, il continuera avec les trois fers. » Cependant le cheval ne tarda pas à se blesser le pied ⁴ sur la route, qui était très pierreuse, et il commença à boiter.

Deux voleurs, postés dans la forêt, s'élançèrent vers lui; avec son cheval estropié, il ne put leur échapper: on lui prit sa monture et sa valise.

1 ինքն իրեն, իւր մտքին մէջ. 2 քաղաք երթալու համար. 3 բէւեռի մը պակասութիւնը փոքր բան մէ. 4 բիչ աստիճան ձիուն առքը վերաւորեցաւ:

« Hélas ! je ne l'aurais jamais pensé ¹, dit-il tristement, que pour un seul clou qui manquait d'abord à mon cheval, je l'aurais perdu, ainsi que ma bourse. »

Il retourna chez lui à pied ² et le cœur navré; depuis ce jour il ne cessa de répéter à ses enfants :

*Ne négligez jamais une petite chose :
Un grand mal vient souvent d'une petite cause .*

48. *Tout comme toi*³.

Il m'a semblé cette nuit,
Qu'auprès de mon petit lit
Une femme s'est cachée
Et m'a pris entre ses bras.
Elle était belle, elle était bonne,
Tout comme toi.

La connais-tu, dis-moi,
Mère mignonne ⁴ ?

« Sois gentil, obéissant,
« Disait-elle, en m'embrassant.
« Travaille bien à l'école,
« Car ta maman se désole
« Quand tu fais le paresseux ⁵ :

¹ Երբեք մտքս չէր սնցներ որ . . . ² Հետիտս . ³ բոլորովին քեզ նման, համանման քեզ . ⁴ սիրուն մայրիկ . ⁵ երբ ծուլութիւն ընես :

« Veux-tu lui voir des larmes dans les yeux ¹ ? »
Elle était belle, elle était bonne
Tout comme toi.

La connais-tu, dis-moi,
Mère mignonne ?

Moi je répondais : « Comment,
« Je ferais pleurer maman ² !
« Je veux qu'elle soit contente
« Et que rien ne la tourmente.
« Eh bien ! je travaillerai ;

« C'est le bonheur que je lui donnerai ! »
Mais cette femme douce et bonne,
N'est-ce pas toi
Que je voyais, dis-moi,
Mère mignonne ?

49. *Les étoiles*.

La nuit arrivait, la nuit silencieuse qui succède aux mille bruits du jour.

Les enfants étaient réunis autour de leur mère, près de la fenêtre que les dernières lueurs du soir avaient quittée.

UN ENFANT. — « Oh ! regardez, voici la première étoile qui se montre au ciel : comme elle est pâle encore ! »

¹ Կուղե՞ս անոր աչաց մէջ արցունքներ տեսնել . ² Ինչպէս, ետ լացնե՛ր միմ' մայրիկս :

Les enfants tournèrent la tête du côté que leur frère leur indiquait. L'étoile y brillait en effet ; mais déjà elle n'était plus seule.

— « En voici là-bas une autre bien plus brillante !

— « En voici une autre encore ...

— « En voici toute une multitude. »

Ainsi parlaient tour à tour les enfants. Et pendant qu'ils parlaient, les blanches étoiles continuaient à sortir en foule¹ des profondeurs du ciel.

Le plus jeune des enfants, s'approchant alors de la mère, lui demanda : — « D'où viennent-elles donc ainsi le soir, et où se cachent-elles si bien le jour, que nous ne les apercevons jamais ?

LA MÈRE. — « Elles ne se cachent pas, elles sont toujours au ciel ; mais, pendant le jour, la lumière du soleil est si brillante qu'elle fait pâlir toutes les autres. Lorsque le soir arrive et que le soleil disparaît à nos yeux², alors nous recommençons à voir, dans l'obscurité du ciel, briller les étoiles.

LES ENFANTS. — « Il y en a déjà tant que nous ne pouvons plus les compter.

L'AINÉ DES ENFANTS. — « Et elles sont si loin,

si loin de notre terre, qu'elles nous paraissent toutes petites.

LA MÈRE. — « Elles nous paraissent immobiles aussi ; cependant elles marchent, elles courent à travers le firmament avec une rapidité dont rien sur la terre ne peut nous donner l'idée¹.

« Et tandis que vous, chers petits, vous dormirez tranquilles durant cette belle nuit, ces myriades d'étoiles que vous regardez maintenant continueront leur éternel voyage à travers l'espace immense.

« Elles passent et repassent ainsi chaque soir devant nous, infatigables et silencieuses, en éclairant nos nuits.

« Elles sont si belles que, pour les regarder, nous oublions notre pauvre terre ; nous levons les yeux là-haut, et, en admirant les étoiles, nous songeons à remercier Celui qui a semé dans la nuit sombre cette poussière lumineuse.

« Enfants, le ciel étoilé nous dit de prier² Dieu. Venez donc, venez vous agenouiller auprès de votre père et de votre mère, afin que la famille soit unie dans la prière du soir comme elle l'a été³ dans le travail du jour. »

¹ Dont rien etc, Որքի գաղափարը բնաւ բան մ'երկրի վրայ չէ կարող մեզ տալ. ² Կ'ըսէ մեզ աղօթել, կ'ըսէ մեզ որ աղօթենք. ³ Ինչպէս (միացեալ) եղաւ.

¹ En foule, գունդադունդ. ² մեր աչքերէն.

50. *Petit enfant.*

Petit enfant , déjà la brune
 Autour de la maison s'étend ;
 On doit dormir quand vient la lune ;
 Petit enfant .

Petit enfant , dans la chaumière
 Les moutons rentrent en bêlant ;
 De tes yeux bleus clos ¹ la paupière ,
 Petit enfant .

Petit enfant , rêve aux pervenches
 Qu'on trouve le long du torrent ;
 Rêve aux jolis oiseaux des branches ,
 Petit enfant .

Petit enfant , dors sans alarmes.
 Mais , si quelque frayeur te prend ² ,
 Ta mère séchera tes larmes ,
 Petit enfant .

51. *Le grand-papa.*

Voilà le grand-papa qui rentre ³ de sa petite promenade . Les enfants s'empressent autour de lui . Ils emportent dans sa chambre son chapeau , son manteau , sa canne . Ils roulent auprès du feu son grand fauteuil à bras . Ils lui apportent ses gros chaussons de laine qu'ils ont

1 Գոցե՛ , փակե՛ . 2 Եթե վախ մը դայ վրայ . 3 որ տուն կը դառնայ .

tenus au chaud près du poêle en l'attendant .

Le vieillard les embrasse et les remercie , il s'assied au coin du feu ¹ . Il prend le plus petit sur ses genoux et écoute son babil enfantin . Les plus grands viennent le prier de leur faire réciter leurs leçons ² . Il met ses lunettes et prend le livre . Il explique à l'un les mots difficiles , il aide l'autre à faire un petit problème d'arithmétique , un troisième le consulte sur une page d'écriture .

Et quand tous les devoirs sont finis , comme on se serre autour de lui le soir en lui demandant de raconter une de ces belles histoires qu'on aime tant ! Et le bon vieillard raconte à ses petits-enfants quelque aventure de son jeune temps , du temps où il était soldat . Tantôt il leur parle des pays qu'il a visités , loin , bien loin d'ici ; tantôt il leur décrit une bataille avec toute sorte de détails qui les captivent ³ et qui les font frémir . D'autres fois il leur parle du village , de ses souvenirs d'enfance , et ils sont tout étonnés de voir combien tout est changé depuis ce temps-là .

C'est qu'aussi il y a longtemps , car il a vu bien des choses , le grand-papa ! Il est bien vieux . Ses cheveux sont tout blancs , son front

1 Վառարանին անկիւնը կամքովը . 2 viennent le prier de leur faire etc , կուգան խնդրել իրմէ որ իրենց դասերն բերնուց ըսել սայ իրենց . 3 որ զերենք կը յափշտակեն .

est sillonné de rides ¹, sa vue baisse ². Il ne peut plus marcher qu'appuyé sur son bâton ; son corps , qui était droit et robuste comme le nôtre , est affaibli et courbé par l'âge. Bien souvent il souffre , il est malade , il passe des nuits sans sommeil , et il faut qu'il prenne bien des précautions pour conserver sa santé.

Mais , malgré les infirmités de la vieillesse , il est gai , il est bienveillant et aimable. On ne s'ennuie jamais avec lui ; il n'est pas ennemi du jeu , au contraire. Nul n'est plus heureux de voir la jeunesse joyeuse : « Amusez-vous bien , dit-il , à condition de travailler de même. » Et aux fêtes de famille , à la fête du village , c'est lui qui met la gaiété , le rire et l'entrain partout. ³ Aussi ⁴ tout le monde l'aime , tout le monde le vénère. Quand vient son anniversaire , c'est à qui lui apportera le plus beau bouquet ⁵. Au nouvel an , c'est à qui viendra le premier lui souhaiter la bonne année ⁶. Partout où il va , ceux qui le rencontrent le saluent respectueusement. Souvent on vient lui demander conseil.

1 Կնճիւններով ահօսեալ , խորշումած. 2 Իւր տեսութիւնը կը տկարանայ , աչքերը կը վատին. 3 c'est lui qui met etc , ինքն է որ ամենուրեք զուարթութիւն , ծիծաղ և աշխոյժ կը ծաւալէ. 4 ուստի է. 5 c'est à qui lui apportera etc. ամէնքն իրարու հետ կը մրցին գեղեցկագոյն փունջը բերելու համար նմա. 6 c'est à qui viendra le premier etc , ամէն ոք կը ջանայ առաջինն ըլլալ գալու նոր տարուայ բարեմտողութիւններն ընելու իրեն :

Il a pour chacun une bonne parole et de bons avis , car ses longues années lui ont donné bien de l'expérience , et ceux qui sont plus jeunes que lui ont confiance en son jugement. ¹

Ne peut-on pas dire en voyant le grand-papa : Vraiment , il n'y a rien de plus beau qu'une belle vieillesse !

52. *La campagne.*

La terre est notre mère et notre nourrice. Elle produit dans chaque saison les fruits et les légumes dont nous avons besoin ; elle nous donne les fleurs pour nous réjouir et le bois pour nous chauffer , elle nourrit les animaux que nous employons à notre service ; elle nous porte , et elle porte nos maisons.

Dans les grandes villes , on ne voit pas la terre , mais des pavés , des trottoirs , des ruisseaux , des bâtiments de pierre , des rues foulées et tassées par les voitures ². Il y a là des petits enfants qui ne connaissent pas les champs , les bois , les coteaux couverts de vignes.

A la campagne , la bonne terre est partout. Tout le monde l'aime et la cultive ; elle n'est

1 Իւր դատողութեան վրայ. 2 des rues foulées etc , կառքերէն կոխտուած ու իջած փողոցներ :

pas ingrate : car elle rend en bienfaits et en richesses les soins qu'elle a reçus ¹.

Voyez : deux forts chevaux sont attelés ; un paysan vigoureux les conduit ; il tient d'une main la bride et de l'autre le manche de la char-
rue , sur lequel il s'appuie de toutes ses forces .
Le fer entre dans le sol , le divise , le soulève en grosses mottes ².

Quelle bonne odeur s'exhale du sillon ! C'est l'odeur de la terre fraîchement ³ remuée .
Ce qui était dessous vient dessus , et reçoit les rayons du soleil ; la pluie pénétrera mieux , s'ouvrira plus facilement des rigoles pour aller donner à boire aux racines ⁴.

Comme les plantes paraissent heureuses quand la terre humide les enveloppe ! Les racines s'étendent , les feuilles sont plus vertes ; les fleurs se dressent pleines de vigueur .

La terre n'entretient pas seulement la santé des plantes ; elle est aussi la santé des hommes . Elle donne de l'appétit à ceux qui la travaillent ⁵ ; elle met de belles couleurs sur les joues des enfants qui s'y amusent au grand air .

1 Elle rend en bienfaits etc , իւր ընդունած խնամքներն կը փոխարինէ երախտեց և հարստութեամբք . 2 խոշոր հողակոշտերով , գուղձ գուղձ . 3 գետ նոր , այն ինչ . 4 s'ouvrira plus facilement des rigoles pour etc , աւելի գիւրաւ իրեն կորիներ (ջրի ճամբայ) պիտի բանայ երթալու արբուցանելու համար արմատները . 5 որ անոր վրայ կ'աշխատին :

53. *L'enfant et le nid de fauvette.*

Je le tiens , ce nid de fauvette !
Ils sont deux , trois , quatre petits !
Depuis si longtemps je vous guette ;
Pauvres oiseaux , vous voilà pris ¹ .
Criez , sifflez , petits rebelles ;
Débattez-vous ; oh ! c'est en vain ;
Vous n'avez pas encore d'ailes :
Comment vous sauver de ma main ² ?
Mais quoi ! n'entends-je point la mère
Qui pousse des cris douloureux ?
Oui , je le vois ; oui , c'est leur père
Qui vient voltiger auprès d'eux .
Ah ! pourrai-je causer leur peine ,
Moi qui , l'été , dans les vallons ,
Venais m'endormir sous un chêne
Au bruit de leurs douces chansons !
Hélas ! si du sein de ma mère
Un méchant venait me ravir ,
Je le sens bien , dans sa misère ,
Elle n'aurait plus qu'à mourir ³ .
Et je serais assez barbare
Pour vous arracher vos enfants ⁴ ?

1 Ահաւասիկ բռնուեցաք . 2 ի՞նչպէս կարելի է ձեզ փակել իմ ձեռքէս . 3 այլ մեռնիլ իմ այն պիտի մնար իրեն . 4 et je serais assez barbare etc , և ես այնչափ բարբարոս ըլլամ որ ձեզմէ յափշտակեմ ձեր զաւակները :

Non , non , que rien ne vous sépare ;
Non , les voici , je vous les rends .

Apprenez-leur , dans le bocage ,
A voltiger auprès de vous ;
Qu'ils écoutent votre ramage
Pour former des sons aussi doux .

Et moi , dans la saison prochaine ,
Je reviendrai dans ces vallons
Dormir quelquefois sous un chêne
Au bruit de leurs jeunes chansons .

54. *Le Rossignol.*

Par une délicieuse soirée de printemps ¹, un jeune enfant , accompagné de son maître , se promenait sur la lisière d'une forêt. Soudain le chant du rossignol se fit entendre ². « Quelle délicieuse harmonie ! s'écria Paul , après avoir écouté longtemps en extase ³ ; je serais curieux d'entendre de plus près un chantre si mélodieux ; si nous avançons vers l'endroit où nous guide sa voix ⁴? — Gardez-vous-en bien ⁵ ; le rossignol est si sauvage , que notre approche

1 Գարնանային հեղազուարճ երեկոյ մը . 2 լուռեցան . 3 յափշտակութեամբ , յափշտակեալ . 4 յառաջանա՞նք դէպ այն տեղն ուր կ'առաջնորդէ մեզ իւր ձայնը . 5 զգուշացէք :

suffrait pour l'effaroucher et le réduire au silence ¹. — Mais pourquoi donc ? continua l'enfant ; pourquoi cet oiseau , qui efface ² tous les autres par l'éclat de son chant , se plaît-il dans la solitude ³ comme le hibou ? Pourquoi fait-il entendre ses suaves accents loin de nos habitations , tandis que les moindres arbres de nos jardins sont remplis d'oisillons au ramage insipide et monotone ⁴? — C'est , répondit le maître , pour nous apprendre d'avance cette maxime , que le véritable mérite est timide , qu'il aime à se tenir à l'écart ⁵, et que , pour en jouir , il faut savoir le trouver .

55. *La boutique du village.*

Tout le monde au village s'occupe de la terre ⁶. On n'y connaît généralement qu'un seul métier : labourer , bêcher , tailler , semer et tout ce qui s'ensuit . On part le matin pour les champs , on emporte souvent de quoi dîner ⁷ au milieu du jour , et l'on ne rentre que le soir bien fa-

1 Le rossignol est si sauvage que etc , տիակն ա՛յնքան անընդեղ է որ մեր մտանայը բաւական է զինքը խրտչեցնելու և լուռեցնելու . 2 կը դերազանցէ . 3 մենութենէն հաճոյք կ'զգայ . 4 d'oisillons au ramage etc , անհամեմատեալերու ճառարին մ'ունեցող թռչնիկներով . 5 մեկուսի , հեռու կենալ . 6 հողով , երկրագործութեամբ կը պարապի . 7 de quoi dîner , ճաշելիք , ճաշ :

tigué et plus disposé à se mettre au lit qu'à courir les rues ¹.

Que verrait-on dans les rues, le soir? Il n'y a pas de lumière; chacun est chez soi à soigner son bétail, à préparer les outils pour le travail du lendemain.

Le jour pourtant on peut voir quelques boutiques ouvertes. Plus le village est grand, plus elles sont importantes ². Il y a presque toujours un maréchal ferrant. Le patron, un grand tablier de cuir autour du corps, fait rougir les fers au feu, les bat sur l'enclume. On voit les étincelles jaillir sous le marteau. Un grand soufflet pendu au plafond attise la flamme du foyer. C'est un enfant qui tire le soufflet, quelquefois c'est un brave chien enfermé dans une roue qu'il fait tourner sans cesse.

Auprès de la porte, on attache à un grand anneau le cheval pour le ferrer; le garçon lui tient la jambe ³ pendant que le patron taille la corne, pose le fer, enfonce les clous.

La forge sert aussi à réparer les outils, à les fabriquer au besoin; on n'est pas obligé,

1 Plus disposé à se mettre au lit etc, աւելի յօժար անկողին մտնելու քան փողոցները թափառելու. 2 plus le village... , plus elles sont etc, որչափ աւելի մեծ ըլլայ գիւղը՝ այնքան աւելի կարևոր են նորքա (խանութները) . 3 մանուկը (սանչը, սպասաւորը) նորա սրունքը կը բռնէ:

au moindre accident sérieux ¹, de courir à la ville.

Autrefois, chacun faisait son pain dans son four; aujourd'hui il y a un boulanger dans tous les gros villages. C'est un rude travail de faire le pain. Il faut des bras solides pour retourner la pâte dans le pétrin, pour la remuer jusqu'à ce que le levain l'ait toute pénétrée ².

Le boucher est plus rare; il n'a sa place que dans les bourgs plus peuplés; on ne mange pas toujours de la viande de boucherie au village.

La boutique dont on ne peut pas se passer ³ est celle de l'épicier. C'est là que se trouvent les friandises qui font le bonheur du petit frère, les sucres d'orge, les bâtons de réglisse, les dragées; c'est là que la ménagère achète le sucre et le sel, la chandelle, l'huile. L'épicier vend aussi la mercerie, le fil, le coton, les aiguilles, les épingles, les rubans, les boutons. C'est décidément la boutique la plus intéressante et qui fournit aux besoins les plus variés. On y vend des images aux couleurs les plus éclatantes et à la portée de toutes les bourses ⁴:

1 Կարևոր պատահար մը տեղի ունենալուն պէս. 2 մինչև որ կամբըն աղէկ մը մէջն տնջնի. 3 dont on ne peut se passer, յորմէ մարդ չէ կարող հրաժարիլ, անհրաժեշտ. 4 ամէն քսակներու մասունքն, գիւրազին:

tout un régiment de soldats en pantalons rouges pour cinq centimes ' !

Le barbier ne tient pas boutique² toute la semaine , il n'aurait pas assez de mentons à raser : c'est l'ouvrage du samedi soir . Il se rend à domicile³ ou l'on se réunit chez lui , et pendant que chacun attend son tour , on cause de la pluie et du beau temps , et des affaires , et de ce qui se passe dans le monde .

1 Tout un régiment etc , կարմիր տափամեներով զինուորներու ամբողջ դունդ մը հինդ սանդիսի (կը ծախեն սնդ) . 2 Խանութ քանար . 3 Ինք (եր յաճախորդաց) տունը կ'երթայ :

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ Ա Գ Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

ա .	արական գոյական .	ն .	ներգործական բայ .
ի .	իգական գոյական .	չ .	չեզոք բայ .
ած .	ածական .	դ .	դերանունական բայ .
ան . դ .	անորոշ դերանուն .	անց .	անցեալ դերբայ .
ան . ած .	անորոշ ածական .	մ .	մակբայ .
նխ .	նախդիր .	ւ .	ւաղկապ .
յ .	յարաբերական դերանուն .	ձ .	ձայնարկութիւն .

A

Abeille , է .	մեղու .	bli , տկարացեալ .		
Abord (d') , է .	նախ և առաջ , է սկզբան .	Affaire , է .	գործ .	
Absence , է .	բացակայութիւն .	Age , ա .	տարիք , հասակ .	
Absoudre , ն .	արձակել .	Agenouiller (s') , ր .	ծնրադրել .	
Accent , ա .	շեշտ , ոլորակ . բարբառ .	Agréable , ած .	հաճելի .	
Accident , ա .	պատահար .	Agresseur , ա .	յարձակող .	
Accompagner , ն .	ընկերանալ .	Aide , է .	օգնութիւն . à l' — de , օգնութեամբ .	
accompagné , ընկերացեալ .		Aider , ն .	օգնել .	
Achat , ա .	գնումն .	Aile , է .	թև .	
Acheter , ն .	գնել .	Aimable , ած .	սիրելի .	
Acier , ա .	պողպատ .	Ainé , ած .	և ա .	անդրանիկ .
Acquitter , ն .	հատուցանել . ազատել (պարտքէ) .	Ainsi , է .	այսպէս .	
Acte , ա .	գործ .	Aisance , է .	դիւրութիւն . դիւրակեցութիւն .	
Admirer , ն .	զարմանալ .	Alarme , է .	յոյզ , տագնապ .	
Affaiblir , ն .	տկարացնել . affai-	Amas , ա .	կոյտ , գէղ .	
		Amasser , ն .	կուտել , գիլել .	

Ame, է. հոգի.
 Amérique, է. Ամերիկա.
 Anniversaire, աս. տարեդարձ.
 Anneau, աս. օղակ.
 Apercevoir, աս. նշմարել.
 Appeler, աս. կոչել.
 Appétit, աս. ակտորժակ.
 Approche, է. մերձեցումն.
 Approcher, աս. մերձենալ. մեր-
 ձեցնել. S' —, մերձենալ.
 Appuyer, աս. կրթնցնել. S' —,
 կրթնիլ.
 Ardoise, է. թերթաքար.
 Aride, աս. անջրդի, չջր.
 Armer, աս. զինել. S' — զինուել.
 Arracher, աս. կորզել, ելել.
 Arrêt, աս. վճիռ.
 Arrêter, աս. կեցնել, բռնել. S' —,
 կենալ,
 Arriver, աս. հասնիլ.

Attacher, աս. կապել, կցել.
 Atteler, աս. լծել. attelé, լծուած.
 Attendre, աս. սպասել.
 Attirer, աս. յանկուցանել, քաշել.
 Attiser, աս. արծարծել.
 Aumône, է. ողորմութիւն.
 Aussi, աս. նաև, ալ, այնչափ.
 Aussitôt, աս. իսկոյն.
 Autour, աս. շուրջ, բոլորեքք.
 Autrefois, աս. երբեմն, ատենօք.
 Avance (d'), աս. յառաջուց.
 Avancer, աս. և աս. յառաջացնել.
 յառաջանալ.
 Avenir, աս. ապագայ.
 Aventure, է. արկած, պատահար.
 Avertissement, աս. ազդարարու-
 թիւն.
 Aveugler, աս. կուրացնել.
 Avis, աս. խորհուրդ. ազդ.

B

Babil, աս. շաղակրատութիւն.
 Babillard, աս. շաղակրատ, շա-
 տախօս.
 Babirole, է. խաղալիկ.
 Bah! աս. բէհ.
 Baisser, աս. խոնարհեցնել, վար-
 առնուել.
 Barbare, աս. բարբարոս. ան-
 դուր.
 Barbier, աս. սափրիչ.
 Bataille, է. ճակատամարտ, պա-
 տերազմ.
 Bâtiment, աս. շէնք.
 Bâtit, աս. շինել.
 Bâton, աս. գաւազան. գաւա-

զանաձև բան մը.
 Battre, աս. ծեծել.
 Bavard, աս. շատախօս.
 Bec, աս. կտուց.
 Bêcher, աս. բահել, բրել.
 Besoin, աս. պէտք. au — ի հար-
 կին.
 Bétail, աս. անդեռայ.
 Bien, աս. բարիք, ինչք. աս. լաւ,
 բարւոք.
 Bienfaisance, է. բարեգործու-
 թիւն.
 Bienfait, աս. երեսօտիք.
 Bienveillant, աս. բարեհայկամ,
 բարեսիրտ.

Blanc, աս. սպիտակ.
 Blesser, աս. վիրաւորել. se —,
 ինքզինքը վիրաւորել, վիրա-
 ւորուել.
 Bloc, աս. հատոր (բարի ևն-)
 Bocage, աս. անտառակ.
 Bois, աս. փայտ. անտառ.
 Boiter, աս. կաղալ.
 Boucherie, է. սպանդանոց. մա-
 վաճառանոց.
 Bourg, աս. ավան.
 Bourse, է. քսակ.
 Boutique, է. խանութ.

Bouton, աս. կոճակ.
 Bouquet, աս. փունջ.
 Brave, աս. քաջ. բարի.
 Bride, է. սանձ.
 Brider, աս. սանձել.
 Brillant, աս. փայլուն.
 Briller, աս. փայլել.
 Bruit, աս. աղմուկ.
 Brûler, աս. այրել. աս. այրել.
 Brune, է. երեկոյ.
 Buissonnière (faire l'école), դըպ-
 րոց երթալու անդ՝ զնալ պտտիլ.
 Butiner, աս. աւարել.

C

Çà, աս. ատ. çà et là, ատ անդ.
 Cahier, աս. տետրակ.
 Camarade, աս. ընկեր.
 Campagne, է. դաշտ. գիւղ.
 Canne, է. գաւազան.
 Captiver, աս. գերել. հրապուրել.
 Caresser, աս. գդուել.
 Carrière, է. սասպորեղ. քարա-
 չատք.
 Casque, աս. սողաւարտ.
 Cause, է. պատճառ.
 Causer, աս. պատճառել. աս. խօ-
 սակցել.
 Cavalier, աս. հեծեալ. ձիաւոր.
 Céder, աս. տեղի տալ.
 Centime, աս. սանդիմ, հարիւրորդ
 (ֆրանքի).
 Cependant, աս. սակայն.
 Cesse, է. դադար. sans —, ան-
 դադար.
 Chacun, աս. աս. իւրաքանչիւրն,
 ամէն մէկը.

Changer, աս. փոխել. changé,
 փոխուած.
 Champ, աս. արտ. դաշտ.
 Chandelle, է. ճրագ, մոմ.
 Chanson, է. երգ.
 Chant, աս. երգ, նուագ.
 Chantre, աս. երգիչ.
 Chapeau, աս. բեղջիւր, գլխարկ.
 Chaque, աս. աս. իւրաքանչիւր,
 ամէն մէկ.
 Charmer, աս. զիւրել, հրապու-
 րել.
 Charrue, է. արօք.
 Chaumière, է. հիւղ, կրճիթ.
 Chausson, աս. ոսնաման (թաղ-
 կայ, բեւութ).
 Chêne, աս. կաղնի.
 Cheminée, է. ծխան. վառարան.
 Cher, աս. սիրելի. սուղ.
 Cheveu, աս. մտալ.
 Chez, աս. աս. տունը, քովը.
 Choisir, աս. ընտրել.

Cime , է . դագաթ .
 Classe , է . դաս . դասարան .
 Clou , ա . դամ , բեւեռ .
 Cœur , ա . սիրտ . de bon — , յօ-
 ժարկամ .
 Combattre , ն . պատերազմել , կռ-
 ուել .
 Combien , ֆ . ո՞րչափ . ո՞րչափ .
 Commencer , ն . սկսել .
 Condamner , ն . դատապարտել .
 Condition , է . պայման . à — de ,
 պայմանաւ .
 Conduire , ն . վարել , առաջնոր-
 դել , տանել .
 Confiance , է . վստահութիւն .
 Conscience , է . խղճմտանք , խիղճ .
 Conseil , ա . խորհուրդ , խրատ .
 Conseiller , ն . խորհուրդ տալ , խը-
 րատել .
 Conserver , ն . պահել .
 Construction , է . շինութիւն .
 շինուած .
 Consulter , ն . խորհուրդ հարցնել ,
 խորհրդակցել .
 Continuer , ն . շարունակել .
 Contre , ն . ընդդէմ , հակառակ .
 Contrée , է . աշխարհ , երկիր ,
 գաւառ .
 Coq , ա . աքաղաղ .

Corne , է . եղջեր .
 Corriger , ն . ուղղել . սրբագրել .
 Coteau , ա . բլուր .
 Coton , ա . բամբակ .
 Couleur , է . գոյն .
 Courage , ա . արութիւն , քաջա-
 սրտութիւն .
 Courber , ն . ծռել . courbé , ծը-
 ոած .
 Cousin , ա . հօրեղբորդի . մօ-
 րեղբորդի . հօրաքեռորդի .
 մօրաքեռորդի .
 Couûter , ն . արժել .
 Couvrir , ն . ծածկել . couvert ,
 ծածկեալ . à — , յապահովել ,
 զերծ .
 Creuser , ն . փորել , պերել .
 Cri , ա . աղաղակ , ճիւղ .
 Crier , ն . աղաղակել , ճչել .
 Crin , ա . ձար , ժաղ .
 Croire , ն . հաւատալ , կարծել .
 Croitre , ն . աճիլ .
 Cruel , ն . անգութ .
 Cuir , ա . կնիւ .
 Cultiver , ն . մշակել .
 Curieux , ա . հետաքրքիր . հե-
 տաքրքրական .
 Curieusement , ֆ . հետաքրքրու-
 թեամբ .

D

Débatte (se) , ր . ոգորել .
 Décidément , ֆ . հաստատապէս .
 Décrire , ն . նկարագրել .
 Défendre , ն . պաշտպանել .
 Délicieux , ա . հեշտալից .
 Demander , ն . խնդրել . հարցը-

նել .
 Dépit , ա . բարկութիւն .
 Depuis , ն . ի վեր , հետէ . ֆ .
 անկէ յետոյ , անկէ ի վեր .
 Derrière , ն . ետեւ . par — ,
 ետեւէն .

Désoler (se) , ր . տիրել .
 Dessus , ֆ . վրան .
 Dessous , ֆ . տակը .
 Détacher , ն . քակել , լուծել .
 Détail , ա . մանրամասնութիւն .
 Détourner , ն . ի բաց դարձնել .
 Dette , է . պարտք .
 Devant , ն . առջև .
 Devoir , ա . պարտականութիւն .
 Համար , դաս .
 Dévorer , ն . լափել .
 Diamant , ա . ադամանդ .
 Difficile , ա . դժուարին .
 Diner , ն . ճաշել . ա . ճաշ .

E

Ébats , ա . զբօսանք .
 Éblouissant , ա . շլացուցիչ .
 Écart , ա . խտտումն , հեռանա-
 լը . à l'écart , մէկ կողմ , մեկուսի .
 Échange , ա . փոխանակութիւն .
 en — , փոխորէն .
 Éclat , ա . փայլ . պայծիւն . կտոր .
 Éclatant , ա . շողողուն . մեծա-
 չնչիւն .
 Échapper , ն . փախչել .
 Écolier , ա . դպրոցական , աշա-
 կերտ .
 Écrire , ն . գրել .
 Écriture , է . գրութիւն , գիր . գըր-
 ուած .
 Édifice , ա . շէնք .
 Effacer , ն . ջնջել , եղծանել ,
 աւերել .
 Effaroucher , ն . խրտչեցնել .
 Effet , ա . արդիւնք . en — , ար-

դարեւ .
 Eh quoi ! ն . է՛հ է՛նչ . Eh bien ! ն .
 լա՛ւ ուրեմն , աղէ՛կ .
 Élançer (s') , ր . նետուել . յար-
 ձակել .
 Élever , ն . բարձրացնել , s' — ,
 բարձրանալ .
 Éloigner , ն . հեռացնել . s' — ,
 հեռանալ .
 Empêcher , ն . արգելել .
 Employer , ն . գործածել .
 Emporter , ն . առնուլ տանիլ .
 Empressement , ա . փշթ , ածա-
 պարանք .
 Empresser (s') , ր . փութալ , ա-
 ճապարել .
 Encre , է . մեկան .
 Endormir , ն . քնացնել . s' — ,
 քնանալ .
 Endroit , ա . տեղ .

Endurcir , ն. կարծրացնել . s'—
կարծրանալ .
Enfance , է . մանկութիւն , տղայ-
ութիւն .
Enfantin , ած . մանկական , տղայ-
ական .
Enfermer , ն . փակել . Enfermé ,
փակուած .
Enfoncer , ն . մխել , խորամխել .
Enfourcher , շ . ձի ' չեծնել (մէկ
տրունքը մի կողմ միւսն մէկայլ
կողմ կախելով) .
Ennemi , ա . թշնամի .
Ennuyer , ն . ձանձրացնել . s'— ,
ձանձրանալ .
Énorme , ած . ահագին , մեծ , խո-
շոր .
Enrichir , ն . հարստացնել . s'— ,
հարստանալ .
Ensemencer , ն . ցանել , սերմա-
նել .
Ensuite , ճ . յետոյ .
Ensuivre (s') , ր . հետեւիլ , յա-
նաջ գալ .
Entendre , ն . լսել . se faire — ,
լսուիլ , լսելի ըլլալ .
Entrain , ա . աշխոյժ .
Entre , ն . մէջտեղ , ընդմէջ .
Entretenir , ն . պահպանել , տա-
ծել , սնուցանել .

Enveloppe , ն . պատել , պատա-
տել ;
Environ , ա . շրջակայք .
Envoler (s') , ր . թռչել .
Épargner , շ . խնայել .
Épicier , ա . նպարավաճառ .
Épine , է . փուշ .
Épouvante , է . սոսկում .
Espèce , է . տեսակ .
Estropié , ած . խեղանդամ .
Étendre , ն . տարածել , s'— ,
ր . տարածուիլ .
Étincelant , ած . կայծակնացայտ ,
չողողուն .
Étincelle , է . կայծ .
Etoile , է . աստղ .
Étoilé , ած . աստղապարզ .
Étonner , ն . զարմացնել . s'— ,
ր . զարմանալ . étonné , ած ,
զարմացեալ .
Étrier , ա . ասպանդակ .
Europe , է . Եւրոպա .
Exhaler , ն . բուրել . s'— ր . բու-
րիլ .
Expérience , է . փորձառութիւն .
Explicquer , ն . մեկնել . բացա-
տրել .
Excuser , ն . արդարացնել , ներել .
Extase , է . յափշտակութիւն .
en — , յափշտակեալ .

F

Fabriquer , ն . շինել .
Facile , ած . դիւրին .
Facilement , ճ . դիւրաւ .
Fatigué , ած . յոգնած , խոնջ .
Fauteuil , ա . թիկնաթոռ . — à

bras , բազկաթոռ .
Fauvette , է . շեկահաւ .
Fendre , ն . ձեղքել . fendu , ձեղ-
քուած .
Fenêtre , է . պատուհան .

Fer , ա . երկաթ . պայտ .
Ferrer , ն . երկաթով պատել . պոյ-
տել , լուսնել .
Fête , ա . տոն , հանդէս , տոնախմբ .
բուծիւն .
Feu , ա . կրակ .
Feuille , է . տերեւ . թերթ .
Feuilleter , ն . թղթատել .
Fidèle , ած . հաւատարիմ .
Figure , է . դէմք .
Fil , ա . թել , դերձան .
Finir , ն . լնջուցնել , գլուխ հանել .
Firmament , ա . հաստատութիւն
(երկնից) .
Fixer , հաստատել , պնդել .
Fleuri , ած . ծաղիկեալ .
Flot , ա . ալիք .
Fois , է . անգամ . à la — , ճ .
միանգամայն .
Fond , ա . յատակ , խոր .
Fondre , ն . ձուլել .

Force , է . զօրութիւն .
Fort , ած . զօրաւոր .
Fouiller , ն . փորել , խուզել .
Fouler , ն . կոխել , ոսնակոխ ընել ,
ճնկել .
Four , ա . փուռ .
Fournir , ն . մատակարարել , ըն-
ծելուել .
Foyer , ա . կրակետղ , վառարան .
Fracas , ա . բուռն և շառաչա-
ձայն խորտակում . աղմուկ .
բուխիւն .
Fraichement , ճ . դեռ նոր .
Frayeur , է . սոս , սարսափ .
Frémir , շ . դողալ , սարսալ .
Friandise , է . անուշեղէն , շաքա-
րեղէն .
Frivole , ած . սնտի .
Front , ա . ճակատ .
Fuir , շ . փախել .
Fureur , է . կատաղութիւն .

G

Gager , ն . գրաւ դնել .
Gagner , ն . շահիլ .
Gai , ած . զուարթ .
Gaieté , է . զուարթութիւն .
Garçon , ա . մանուկ , մանչ . սպա-
սաւոր .
Garder , ն . պահել . se — , ր .
զգուշանալ .
Généralement , ճ . ընդհանրապէս .

Gens , ա . և է . մարդիկ .
Gentil , ած . սիրուն , գեղեցիկ .
Granit , ա . հատարար , կրանիտ .
Gronder , ն . յանդիմանել .
Gros , se , ած . խոշոր . գեր .
Guetter , ն . դիտել . դէտակն ըն-
պասել .
Guider , ն . առաջնորդել , ուղղել .

H

Habitation , է . բնակութիւն . բը-
նակարան .

Haïr , ն .ատել .
Harmonie , է . ներդաշնակու-

Թիւն.
 Harnacher , շ. կաղմեւ, վառեւ
 (ձին).
 Haut , -ձ. բարձր. du haut en
 bas , վերէն վար.
 Hélas ! Յ. աւա՛ղ
 Heureux , -ձ. երջանիկ.
 Hibou , . բու.

Honte , է. ամօթ.
 Honteux , -ձ. ամօթալի.
 Horrible , -ձ. քստօնելի, պզգալի.
 Huile , է. ձէթ , իւղ.
 Humanité , է. մարդկութիւն.
 մարդասիրութիւն.
 Humide , -ձ. խոնաւ.

I

Idee , է. գաղափար.
 Image , է. պատկեր.
 Immobile , -ձ. անշարժ.
 Important , -ձ. կարևոր. մեծ.
 Impression , է. տիպ, տպագրու-
 թիւն. տպաւորութիւն.
 Imprimer , Ն. տպել.
 Imprimerie , է. տպագրութիւն.
 տպարան.
 Indiquer , Ն. ցուցնել.
 Inébranlable , -ձ. անդրդուելի.
 անսասան.
 Infatigable , -ձ. անխոնջ.
 Infirmité , է. սկարութիւն.

Ingrat , -ձ. ապերախտ.
 Inspide , -ձ. անհամ.
 Instituteur , . դաստիարակ.
 Instruire , Ն. կրթել, ուսուցա-
 նել. s' — դ. կրթուել, տե-
 ղեկանալ.
 Intéressant , -ձ. հետաքրքրա-
 կան. հրապուրելի. կարևոր.
 Interruption , է. ընդհատում.
 sans — , անընդհատ.
 Introduire , Ն. ներմուծել, նե-
 րածել.
 Invention , է. հնարք. գիւտ.

J

Jacques , . Յակոր.
 Jamais , ճ. երբեք.
 Jambe , է. սրունք.
 Jeter , Ն. նետել. se — , դ. նետ-
 ուել.
 Jeu , . խաղ.
 Jeunesse , է. երիտասարդութիւն.
 Joue , է. այտ.
 Jouet , . խաղալիկ.

Jouir , շ. վայելել.
 Journée , է. օր, ցերեկ.
 Joyeux , . ձ. ուրախ.
 Juge , . դատաւոր.
 Jugement , . դատաստան. դա-
 տողութիւն.
 Juger , Ն. դատել.
 Jules , . Յուլիոս.

L

Là , ճ. անդ. là-bas , հոն վարը,
 հեռուն. là-haut , հոն վերը.
 Labourer , Ն. հերկել, արօրա-
 դրել.
 Laborieux , -ձ. աշխատասէր.
 Laidur , է. սոգեղութիւն.
 Larme , է. արտօսք, արցունք.
 Lendemain , . հետևեալ օրն.
 Lettre , է. գիր , տառ. նամակ.
 Levain , . խմոր.
 Lever , Ն. վեր հանել, բարձրա-
 ցնել.
 Ligne , է. գիծ. տող.
 Lisière , է. եզր.
 Long , -ձ. երկայն. le — , ընդ-

երկայնութիւն, եղերքն է վեր.
 Longtemps , ճ. երկար ատեն ,
 ընդ երկար.
 Loin , ճ. հեռու.
 Lointain , -ձ. հեռաւոր.
 Louer , Ն. գովել.
 Louer , Ն. վարձել. վարձու տալ,
 բռնել.
 Loup , . գայլ.
 Lueur , է. նշյլ, շոյ.
 Lumière , է. լոյս.
 Lune , է. լուսին.
 Lunette , է. դիտակ. lunettes ,
 ակնոց.

M

Machine , է. մեքենայ.
 Maintenant , ճ. հիմայ.
 Maitre , . տէր. վարպետ.
 Malgré , Ն. հակառակ. յանկամս.
 Malheur , . դժբախտութիւն.
 թշուառութիւն. malheur ! , Յ.
 վա՛յ.
 Malheureux , -ձ. դժբախտ. թշ-
 ուառ.
 Manche , . կոթ. է. թեղանիք.
 Manteau , . վերարկու.
 Marbre , . մարմարին.
 Marcher , շ. քայլել.
 Maréchal-ferrant , . պայտար.
 Marquer , Ն. նշանակել.
 Matière , է. նիւթ.
 Maudit , -ձ. անիծեալ.
 Maxime , է. առած.

Mèche , է. պատրոյգ.
 Mèler , Ն. խառնել.
 Mélodieux , -ձ. քաղցրաձայն ,
 քաղցրալուր.
 Même , -ձ. նոյն. de — , նոյնպէս.
 Ménage , . ընտանիք, տուն.
 տնարարութիւն.
 Ménager , ère , է. կ. -ձ. անա-
 բար. խնայող.
 Menton , . ծնօտ.
 Mercerie , է. վաճառք փերեզակի
 (դերձան , ասեղ , կոճակ ևն).
 Mérite , . արժանիք.
 Mériter , Ն. արժանանալ.
 Merveilleux , -ձ. հրաշալի.
 Mesure , է. չափ.
 Mettre , Ն. դնել. հագնել. se
 — au lit , անկողին մտնել.

Miel , ւ. մեղր .
 Mieux , Բ. լաւագոյն , լաւագոյնս .
 Mignon , ne , ւ. սիրուն , փոքրեկ .
 Million , ւ. միլիոն .
 Minute , Բ. վայրկեան .
 Misère , Բ. թշուառութիւն .
 Modèle , ւ. օրինակ , տիպար .
 Moderne , ւ. նոր , արդէ .
 Moindre , ւ. փոքրագոյն .
 Moins , Բ. նուազ .
 Moisson , Բ. հունձք .
 Monde , ւ. աշխարհ . tout le — ,
 ւ. մէն մարդ .
 Monnaie , Բ. դրամ : մանր դրամ :

Monotone , ւ. միօրինակ . միա-
 կերպ .
 Montagne , Բ. լեռ .
 Monture , Բ. հեծանեղէք (ձի , էշ ,
 ջորի կն) .
 Moquer (se) , Գ. ծաղրել .
 Mors , ւ. սանձ .
 Mot , ւ. ըստ .
 Motte , Բ. դուղձ , հողակուշտ .
 Mouiller , ւ. թրջել .
 Mouvoir , շարժել .
 Multitude , Բ. բազմութիւն .
 Muraille , Բ. պատ . պարիսպ .
 Myriade , Բ. բերբ. բերբ. բերբ. ց .

N

Navré , ւ. խոցուած , վերա-
 ւորուած .
 Nécessaire , ւ. հարկաւոր , պե-
 տանի .
 Nécessité , Բ. հարկաւորութիւն .
 պէտք .
 Négliger , ւ. զանց առնել , ան-
 փոյթ ըլլալ :
 Nid , ւ. բոյն .

Noir , ւ. սև .
 Nombre , ւ. թիւ .
 Nourrice , Բ. սանտու , դայեակ .
 Nourriture , Բ. սնունդ .
 Nouveau , el , elle , ւ. նոր . nouvel
 an , նոր տարի , կաղնիք .
 Nu , ւ. մերկ .
 Nul , ւ. ւ. ոչ մի . ոչինչ .

O

Obéissant , ւ. հնազանդ .
 Obliger , ւ. ստիպել . obligé , ըս-
 տիպեալ .
 Occuper , ւ. գրաւել . զբաղեցը-
 նել . s' — , Գ. զբաղիլ .
 Océanie , Բ. Ովկէանիա .
 Odeur , Բ. հոտ .
 Offrir , Բ. ներկայել , ըստուցանել .
 Oiseau , ւ. թռչուն .

Oisillon , ւ. թռչնիկ .
 On , ւ. Գ. մէկը , մարդ .
 Ongle , ւ. եղունգ .
 Orage , ւ. մրրիկ .
 Ordinaire , ւ. սովորական .
 Orge , Բ. դարի .
 Orner , ւ. յարդարել .
 Ouvrage , ւ. դորձ .
 Ouvrir , ւ. բանալ . ouvert , բաց .

P

Page , Բ. էջ , երես .
 Paillette , Բ. զանակ . վահանակ .
 Palais , ւ. պալատ .
 Pâle , ւ. անգոյն .
 Pâlis , ւ. սոճուհիլ .
 Pantalon , ւ. տարաւ .
 Papa , ւ. հայր . grand-papa ,
 մեծ հայր , հաւ .
 Papier , ւ. թուղթ .
 Papillon , ւ. թիթեռնիկ .
 Paraître , ւ. երևիլ .
 Parcelle , Բ. մասնիկ .
 Pardon , ւ. ներում .
 Paresseux , ւ. ծոյլ .
 Parfois , Բ. երբեմն , մերթ .
 Parler , ւ. և ւ. խօսիլ .
 Parmi , ւ. մէջ .
 Parole , Բ. խօսք .
 Part , Բ. մաս , բաժին .
 Partager , ւ. բաժնել .
 Partir , ւ. մեկնել .
 Partout , Բ. ամենուրեք , ամեն տեղ .
 Pas , ւ. քայլ .
 Passer , ւ. և ւ. անցնիլ . անցը-
 նել . se — , տեղի ունենալ .
 Pâte , Բ. հայտ .
 Patron , ւ. տեր . վարպետ , խա-
 նութիւն աւերը .
 Pâturage , ւ. արօտախայր .
 Pauvre , ւ. հէք . աղքատ .
 Pavé , ւ. սալայտակ .
 Payer , ւ. վճարել .
 Pays , ւ. երկիր , աշխարհ .
 Paysan , ւ. գիւղացի .
 Peindre , ւ. նկարել .
 Pendant , ւ. ատենը .

Pendre , ւ. կախել . pendu , կախ-
 ուած .
 Pénétrer , ւ. թափանցել .
 Penser , ւ. և ւ. մտածել .
 Perdre , ւ. կորուսանել .
 Personne , Բ. անձ . ւ. Գ. ոչ ոք .
 Pervenche , Բ. կուսածաղիկ .
 Petit-enfant , petit-fils , ւ. թոռ .
 Pétrin , ւ. թրկու տաշտ .
 Peu à peu , Բ. քիչ քիչ , սակաւ-
 աւ տակաւ .
 Peuplé , ւ. մարդաշատ .
 Pie , Բ. անծեղ .
 Pièce , Բ. կտոր .
 Pied , ւ. ոտք . à pied , Բ. հե-
 տիտս .
 Piège , ւ. թակարդ .
 Pierre , Բ. քար .
 Pierreux , ւ. քարոտ .
 Pinson , ւ. սարեակ .
 Pioche , Բ. բրէչ .
 Place , Բ. տեղ .
 Placer , ւ. դնել , ղետեղել .
 Plafond , ւ. ձեղուն .
 Plaire , ւ. հաճոյք ըլլալ . se — ,
 Գ. հաճոյք զգալ , սիրել .
 Planchette , Բ. տախտակիկ .
 Plein , ւ. լի .
 Poêle (Fou), ւ. վառարան .
 Poche , Բ. գրպան .
 Point , ւ. կէտ .
 Pointe , Բ. ծագ , ծայր . սայր ,
 սլաք .
 Pont , ւ. կամուրջ .
 Port , ւ. նաւահանգիստ .
 Porte , Բ. դուռ .

Portée, է. հասողութիւն. կարողութիւն. à la — de, կարողութեանն յարմար.
 Porter, Կրել. տանել.
 Poser, Կնել.
 Posséder, Կունենալ.
 Poster, Կեցնել, դնել.
 Poudre, է. վառօր.
 Pourtant, Է. սակայն.
 Pousser, Կմղել. արձակել.
 Poussière, է. փոշի.
 Pouvoir, կարենալ.
 Précieux, Կթանկազին, պատուական.
 Préférer, Կնախաձեծար համարել.
 Précaution, է. նախազգուշութիւն.
 Prendre Կ. առնուլ. s'y —, հընարք բանեցնել.

Quand, Է. երբ.
 Quelque, Կն Կն. մը.
 Quelque chose, Կն. Կ. բան մը.

Q

Racine, է. արմատ.
 Raconter, Կպատմել.
 Rafranchir, Կզրկացնել.
 Raison, է. բանականութիւն. պատճառ.
 Ramage, Կգայլայլել.
 Rapidité, է. արագութիւն.
 Rare, Կն. հազուադէպ, չքնաղ.
 Raser, Կածիլել.

R

Préparer, Կպատրաստել. կազմել.
 Près, Կն. մտ. de —, մ. մտնէ.
 Présent (à), մ. հիմայ.
 Presse, է. մամուլ.
 Presser, Կճնշել, պնդել.
 Prêter, Կփոխ տալ.
 Prier, Կաղաչել. աղօթել.
 Problème, Կ. խնդիր.
 Prochain, Կ. մերձաւոր. ընկեր.
 Produire, Կյառաջ բերել, արտադրել.
 Profondeur, է. խորութիւն.
 Promenade, է. պտոյտ.
 Promener, Կպտոյցնել se —, Կպտիլ.
 Prononcer, Կարտատննել. զըճիռ տալ.
 Protéger, Կպաշտպանել.
 Prudent, Կն. խօսեմ.

Queue, է. պրոչ.
 Quinze, Բ. Կն. տասն և հինգ.

Ravir, Կխլել. հիացնել.
 Rayon, Կ. ճառագայթ.
 Rebelle, Կն. խեռ. ապստամբ.
 Réciter, Կբարձրաձայն կարդալ. բերնուց արտասանել.
 Recommencer, Կվերստին սկսիլ.
 Redire, Կվերստին ըսել, կրկնել.
 Réduire, Կվերածել. նուազեցնել. — au silence, լռեցնել.

կարկել.
 Réflexion, է. խորհրդածութիւն.
 Réfugier (se), ապաստանիլ.
 Regard, Կ. հայեցուածք, նայուածք.
 Régiment, Կ. զորադուռդ.
 Régisse, է. մատուտակ. bâton de —, մատուտակի արմատ.
 Remplir, Կլնուլ. կատարել.
 Remuer, Կշարժել. խորխորել (հողը).
 Rencontrer, Կպատահել.
 Rendre, Կետ տալ. se —, Կանձնատուր ըլլալ. երթալ.
 Renfermer, Կպարունակել.
 Rentrer, Է. նորէն մտնել. տուն դառնալ.
 Réparer, Կնորոգել.
 Repas, Կ. ճաշ.
 Repasser, Է. և Կ. վերստին անցնիլ.
 Répéter, Կկրկնել.
 Repousser, Կետ մղել. մերժել.
 Reprendre, Կվերստին առնուլ. շարունակել (ընդհատեալ բան մը).
 Respectueusement, մ. յարգանք.
 Reste, Կ. մնացորդ.
 Rester, Է. մնալ.
 Retourner, Է. դառնալ. Կ. շրջել. տակնիվրայ ընել se —, հակառակ կողմը դառնալ, ետին դառնալ.

Revenir, Է. դարձեալ գալ. դառնալ.
 Réunir, Կմիացնել, se —, Կմիանալ. réuni, միացեալ.
 Réver, Է. և Կ. երազել.
 Richesse, է. հարստութիւն.
 Ridicule, Կն. ծաղրելի.
 Rien, Կն. ոչինչ.
 Rigole, է. ջրի ճամբայ, կորի.
 Rire, Է. խնդալ.
 Robuste, Կն. պնդակազմ.
 Roc, Կ. ապստամ.
 Roche, է. ժայռ. քարաժայռ.
 Rocher, Կ. ժայռ, պարեխ.
 Rôder, Է. յածիլ.
 Roi, Կ. թագաւոր.
 Rossée, է. ցող.
 Rossignol, Կ. սոխակ.
 Roue, է. անիւ.
 Rouge, Կն. կարմիր.
 Rougeur, է. կարմրութիւն. շառագունանք.
 Rougir, Կկարմրցնել. Է. կարմրիլ. faire —, կամրցնել. շառագունել տալ.
 Rouleau, Կ. գլան.
 Rouler, Կգլորել, թաւալել. Է. թաւալել. որոտալ.
 Roulette, է. անուակ.
 Route, է. ճամբայ.
 Ruban, Կ. ժապուէն.
 Rude, Կն. խիստ.
 Ruisseau, Կ. առու.

S

Sable, Կ. աւաղ.
 Saisir, Կբռնել.

Saluer, Կողջունել.
 Sauvage, Կն. վայրել, վայրենի.

Sauver, Կ. ազատել.
 Sécher, Լ. չորնալ. Կ. չորցնել.
 Seconde, Է. երկվայրկեան.
 Sein, Կ. ծոց, գերկ.
 Selle, Է. թամբ.
 Seller, Կ. թամբել.
 Sembler, Լ. երևիլ, թուիլ.
 Semer, Կ. ցանել, սերմանել.
 Sentiment, Կ. գրագում.
 Séparer, Կ. բաժնել.
 Sérieux, Կ. լուրջ, ծանր.
 Serrer, Կ. սեղմել, պնդել. se — , սեղմուիլ, ամփոփուիլ.
 Service, Կ. ծառայութիւն. սպաս.
 Servir, Կ. ծառայել. se — de, գործածել.
 Seul, Կ. միայն, միակ. միայնակ.
 Siffler, Լ. շէլ. սուլել.
 Sifflet, Կ. սուլիչ.
 Silence, Կ. լռութիւն.
 Silencieux, Կ. լռիւն, լռակաց.
 Sillon, Կ. ակոս.
 Sillonner, Կ. ակոսել. sillonné , ակոսարել.
 Soin, Կ. խնամք.
 Soir, Կ. երեկոյ.
 Soirée, Է. երեկոյ. երեկոյթ.
 Sol, Կ. գետին, երկիր.
 Soldat, զինուոր.
 Solide, Կ. հաստատուն, ամուր.
 Sombre, Կ. մթին.

Son, Կ. ձայն, հնչիւն.
 Songer, Լ. երազել. խորհիլ.
 Sou, Կ. սու (ֆրանսիէ 1/20 ֆան).
 Soudain, Կ. և Գ. յանկարծա- կան. յանկարծ.
 Souffrir, Լ. և Կ. տանապել. կրել.
 Souhaiter, Կ. մաղթել. բաղձալ.
 Soulagier, Կ. թեթեւցնել (բեռը, վիշտը), սփոփել.
 Soulever, Կ. վեր վերցնել. յու- ղել. յարուցանել.
 Sourd, Կ. խուլ.
 Soutenir, Կ. վերցնել. պաշտպա- նել, խնամել. գիմանալ.
 Souterrain, Կ. ստորերկրեայ.
 Souvenir, Կ. յիշատակ.
 Souvenir (se), Կ. յիշել.
 Suave, Կ. սնոյշ.
 Succéder, Լ. յաջորդել.
 Sucre, Կ. շաքար.
 Suffire, Լ. բաւել.
 Suite, Է. կարգ. շարունակութիւն. հետևանք. ապագայ. de suite , Գ. անընդհատ. dans la — , յե- տոյ, ապագային մէջ.
 Suivant, Կ. հետևեալ. Կ. հա- մեմատ, ըստ (որ):
 Surprendre, Կ. յանկարծ վրայ հասնիլ, բռնել. զարմացնել.
 Symbole, Կ. խորհրդանշան.

T

Table, Է. սեղան, տախտակ.
 Tablette, Է. պնակիտ. գարակ. ասլ.
 Tablier, Կ. գոգնոց.

Tache, Է. բիծ, արատ.
 Tailler, Կ. հատանել. կտրել. ձեւել.
 Tant, Գ. այնքան.

Tantôt, Գ. մերթ.
 Tarder, Լ. յապաղել, ուշանալ.
 Tasser, Կ. դիզել. Լ. ածիլ. վար իջնել, նստիլ (հողի, շէնքի հա- մար կ'ըսուի):
 Tellement, Գ. այնպէս, այն աս- տիճան.
 Tenir, Կ. բռնել. se — à l'écart, մէկ կողմ, մեկուսի կենալ.
 Tendre, Կ. կակուղ, փտփուկ. գործալից.
 Tenter, Կ. փորձել. être tenté , փորձուիլ, յոժարութիւն զգալ.
 Terre, Է. երկիր. հող.
 Terreur, Է. սոսկում, արհաւիրք.
 Tête, Է. գլուխ.
 Timide, Կ. երկչոտ.
 Tirer, Կ. քաշել, ձգել.
 Toit, Կ. յարկ, տանիք.
 Tonner, Լ. որոտալ, գոռալ.
 Torrent, Կ. հեղեղ.
 Tour, Կ. կարգ. à son — , եր կարգին, ինքն ալ. — à — ,

կարգաւ, փոխանակաւ.
 Tour, Է. աշտարակ.
 Tourmenter, Կ. տանջել, չարչա- րել, նեղել.
 Tourner, Կ. դարձնել. — en ri- dicule , ծաղրել. faire — , դարձնել.
 Trainer, Կ. քարշիլ, ձգել.
 Tranquille, Կ. հանդարտ.
 Travers (à), Կ. մէջտեղէն.
 Trésor, Կ. գանձ.
 Tristement, Գ. տխրութեամբ , արտօժրէն.
 Troisième, Կ. երրորդ.
 Trop, Գ. չափազանց, կարել.
 Trottoir, Կ. փողոցեզր, մայթ.
 Trou, Կ. ծակ.
 Trouble, Կ. խռովութիւն. յու- ղում.
 Troupeau, Կ. հօտ, երամակ.
 Trouver, Կ. գտնել.
 Tuer, Կ. սպաննել.

U

Uni, Կ. միացեալ.
 Utile, Կ. օգտակար.

Utilité, Է. օգտակարութիւն.

V

Vain, ունայն, սնապարծ. en — , Գ. ի զուր.
 Valise, Է. պոյուսակ,
 Vallon, Կ. ձորակ.
 Valoir, Լ. արժել.
 Varié, Կ. զանազան.
 Vaste, Կ. ընդարձակ.

Veiller, Լ. հսկել.
 Vendre, Կ. ծախել, վաճառել.
 Vénération, Կ. մեծարել, պատկա- սիլ.
 Verre, Կ. տոպակի. գուտթ.
 Vers, Կ. դեպի.
 Vert, Կ. կանաչ, դալար.

2013

185

« Ազգային գրադարան

NL0058450

